

Sociaal- Economische Maandstatistiek

Jaargang 18 – januari 2001

Verklaring der tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
—	= nihil
—	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is minder dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2000–2001	= 2000 tot en met 2001
2000/2001	= het gemiddelde over de jaren 2000 tot en met 2001
2000/'01	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2000 en eindigend in 2001
1990/'91–2000/'01	= boekjaar enzovoort, 1990/'91 tot en met 2000/'01

In geval van afronding kan het voorkomen dat de som van de aantallen afwijkt van het totaal.
Verbeterde cijfers in de staten en tabellen zijn niet als zodanig gekenmerkt.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Drs. R.L. Vellekoop
Prinses Beatrixlaan 428
2273 XZ Voorburg

Druk

Centraal Bureau voor de Statistiek
Facilitair Beheer

Inlichtingen

Tel.: (045) 570 70 70
Fax: (045) 572 62 68
E-mail: infoservice@cbs.nl

Bestellingen

E-mail: verkoop@cbs.nl

Internet

www.cbs.nl

© Centraal Bureau voor de Statistiek
Voorburg/Heerlen, 2001.
Bronvermelding is verplicht.
Vereenvoudiging voor eigen gebruik
of intern gebruik is toegestaan.

Prijzen excl. administratie- en
verzendkosten
Abonnementsprijs: f 225,00, (€ 102,10)
Prijs per los nummer: f 26,00, (€ 11,80)
Kengetal: V-4/2001
ISSN 0168-549X

Centraal Bureau voor de Statistiek

Inhoud

1. Berichten en artikelen	5
Persberichten	7
Trends in de beroepsbevolking van de Europese Unie, 1985–2050	15
2. Tabellen	20
2.0 Kerncijfers	23
2.1 Beroepsbevolking en werkloosheid	25
2.2 Werkgelegenheid en vacatures (niet opgenomen in deze aflevering)	
2.3 Collectieve arbeidsvoorwaarden en vakverenigingen	26
2.4 Lonen en loonkosten (niet opgenomen in deze aflevering)	
2.5 Sociale zekerheid (niet opgenomen in deze aflevering)	
2.6 Inkomen en vermogen (niet opgenomen in deze aflevering)	
2.7 Consumptie en sparen	30
2.8 Internationaal	35
Eerder verschenen	37
Bericht van de uitgever	42

Contents

1. Communications and articles	5
Press releases	7
Main Trends in the Labour Force in the European Union, 1985–2050	15
2. Tables	20
2.0 Key-figures	23
2.1 Labour force and unemployment	25
2.2 Employment and vacancies (not included in this edition)	
2.3 Collective regulations of labour conditions and labour unions	26
2.4 Wages and labour costs (not included in this edition)	
2.5 Social security (not included in this edition)	
2.6 Income and wealth (not included in this edition)	
2.7 Consumption and savings	30
2.8 International	35
Previously published	37

1. Berichten en artikelen

Persberichten

Inflatie in november iets afgevlakt (8 december 2000)

De consumentenprijzen lagen in november 3,0 procent hoger dan in november vorig jaar. Het inflatiecijfer is daarmee 0,1 procentpunt lager dan vorige maand. Dit blijkt uit het consumentenprijsindexcijfer van het CBS. Deze daling is vooral veroorzaakt door de ontwikkeling van de prijzen van autobrandstoffen. Gemiddeld zijn de prijzen in november niet veranderd ten opzichte van oktober.

Inflatie iets lager

In november komt de inflatie, gemeten ten opzichte van november 1999, uit op 3,0 procent. In oktober 2000 was de inflatie 3,1 procent.

De ontwikkeling van de prijs van autobrandstoffen is de belangrijkste oorzaak van deze lichte daling. In november lagen de prijzen van autobrandstoffen weliswaar 14 procent hoger dan een jaar daarvoor, maar in oktober was dat nog 18 procent. In november van dit jaar daalden de gemiddelde prijzen van autobrandstoffen ten opzichte van oktober. Vorig jaar was er juist een stijging.

De bijdrage aan de inflatie van energieproducten is hierdoor deze maand teruggelopen naar 1,2 procentpunt. Vorige maand droegen gas, elektriciteit en autobrandstoffen samen nog 1,4 procentpunt aan de inflatie bij. De bijdrage van andere goederen en diensten aan de inflatie bleef deze maand onveranderd met 1,8 procentpunt.

Prijzen in november gemiddeld onveranderd

Tussen oktober en november 2000 zijn de consumentenprijzen gemiddeld onveranderd gebleven. Prijsstijgingen werden gemeten bij voedingsmiddelen, met name bij verse groenten en vlees. Ook bloemen en planten werden duurder. Prijsdalingen deden zich voor bij autobrandstoffen, kleding en kledingstoffen, fruit, aardappelen en vakantie-accommodatie.

Afgeleide consumentenprijsindex

De afgeleide index voor werknemersgezinnen met een laag inkomen van november 2000 is 2,7 procent hoger dan een jaar eerder. Deze index wordt vaak gebruikt voor het aanpassen van overheidstarieven, CAO's en andere contracten.

Geharmoniseerde consumentenprijsindex

Het CBS stelt niet alleen de nationale consumentenprijsindex samen, maar ook de Europees geharmoniseerde consumentenprijsindex voor Nederland. Deze index maakt deel uit van het inflatiecijfer van de Eurozone dat een officieel richtsnoer vormt voor het monetair beleid van de Europese Centrale Bank.

In november is de inflatie in Nederland volgens de Europese maatstaf teruggelopen tot 2,9 procent. In oktober was deze in Nederland 3,2 procent. De gemiddelde inflatie in de Eurozone was in oktober 2,7 procent. De inflatie in Nederland lag toen dus een half procentpunt boven het gemiddelde van de Eurozone.

De uitkomsten over november voor de Eurozone en voor alle landen van de Europese Unie zullen op 19 december door Eurostat worden gepubliceerd.

Technische toelichting

De inflatie in Nederland wordt gemeten als de stijging van de consumentenprijsindex ten opzichte van de overeenkomstige periode in het voorgaande jaar.

De consumentenprijsindex geeft het prijsverloop weer van een pakket goederen en diensten, zoals dit in 1995 gemiddeld werd aangeschaft door huishoudens in Nederland. De gemiddelde prijsverandering heeft betrekking op het consumptiepakket van alle huishoudens.

De geharmoniseerde indices dienen speciaal voor het vergelijken van de inflatie tussen de lidstaten van de Europese Unie. Zie hiervoor ook de persmededeling 'Geharmoniseerde Index van Consumentenprijzen' van 7 maart 1997.

De consumentenprijsindex voor de monetaire unie (EURO-11, CPIMU) geeft de gemiddelde prijsontwikkeling weer in de 11 landen die met ingang van 1 januari 1999 deelnemen aan de Economische en Monetaire Unie, ofwel de Eurozone. De EURO-15 geeft de gemiddelde prijsontwikkeling weer van de 15 lidstaten van de Europese Unie.

Het belangrijkste verschil tussen de geharmoniseerde index en de nationale consumentenprijsindex betreft de consumptiepakketten waarop zij betrekking hebben. Wonen in een eigen huis (huurwaarde), consumptiegebonden belastingen (onroerendezaakbelasting, motorrijtuigenbelasting e.d.), uitgaven in het buitenland en contributies aan sportverenigingen, maatschappelijke organisaties e.d. worden bijvoorbeeld wel meegenomen in de nationale index, maar niet in de geharmoniseerde. Anderzijds is bij de geharmoniseerde index een groter deel van de kosten van de gezondheidszorg inbegrepen dan in de nationale index.

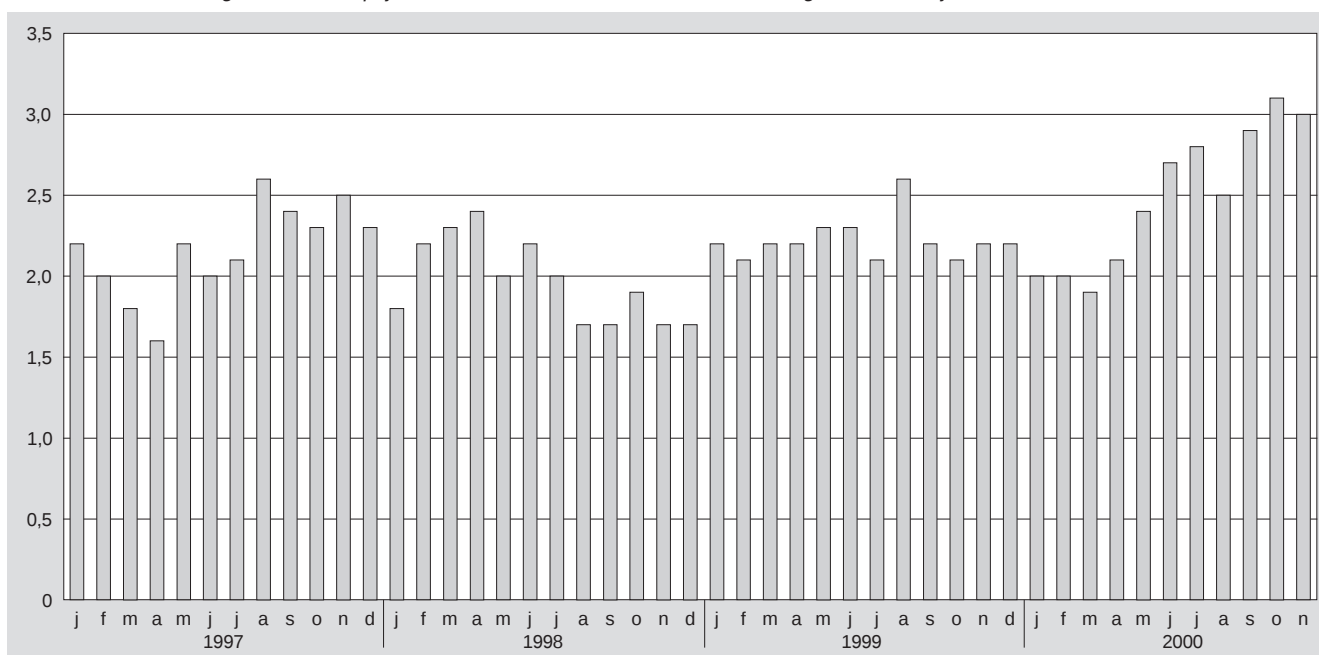
Een ander verschil tussen beide indices is dat in de nationale index de prijsstijgingen van de particuliere consumptie van Nederlanders in het buitenland wordt meegenomen. Daarentegen weegt in de geharmoniseerde index de particuliere consumptie van buitenlanders in Nederland mee.

Met ingang van januari 2000 is de dekking van de geharmoniseerde index uitgebreid. Meer informatie hierover is opgenomen in het persbericht van 11 februari 2000.

In de afgeleide consumentenprijsindices van het CBS is het effect van veranderingen in de tarieven van de kostprijsverhogende (zgn. indirecte) belastingen en consumptiegebonden belastingen uit de prijsontwikkeling geëlimineerd.

De consumentenprijsindex voor werknemersgezinnen met een laag inkomen is gebaseerd op het pakket goederen en diensten dat in 1995 werd aangeschaft door werknemersgezinnen met een bruto gezinsinkomen beneden de mediaan van de inkomensverdeling van de werknemersgezinnen. De afgeleide reeks voor werknemersgezinnen met een laag inkomen wordt op dit moment vaak gebruikt voor het aanpassen van overheidstarieven, CAO's en andere contracten.

Procentuele verandering consumentenprijsindex- alle huishoudens t.o.v. overeenkomstige maand een jaar eerder

Tabel 1

Procentuele wijzigingen t.o.v. de overeenkomstige maand uit het voorgaande jaar

		Nationale CPI Nederland Alle huishoudens	Nationale CPI Nederland Alle huishoudens, afgeleid	Geharmoniseerde index Nederland	Geharmoniseerde index EURO-11	Geharmoniseerde index EURO-15
jaargemiddelden						
1997		2,2	2,0	1,9	1,6	1,7
1998		2,0	1,7	1,8	1,1	1,3
1999		2,2	1,7	2,0	1,1	1,2
maanden						
januari	1999	2,2	1,7	2,1	0,8	0,9
februari	1999	2,1	1,6	2,0	0,8	1,0
maart	1999	2,2	1,6	2,0	1,0	1,2
april	1999	2,2	1,7	1,9	1,1	1,2
mei	1999	2,3	1,8	2,1	1,0	1,1
juni	1999	2,3	1,8	2,1	0,9	1,0
juli	1999	2,1	1,5	1,8	1,1	1,1
augustus	1999	2,6	2,1	2,5	1,2	1,2
september	1999	2,2	1,7	2,0	1,2	1,2
oktober	1999	2,1	1,5	1,8	1,4	1,3
november	1999	2,2	1,7	2,0	1,5	1,4
december	1999	2,2	1,7	1,9	1,7	1,7
januari	2000	2,0	1,5	1,6	1,9	1,8
februari	2000	2,0	1,6	1,5	2,0	1,9
maart	2000	1,9	1,7	1,6	2,1	1,9
april	2000	2,1	1,7	1,7	1,9	1,7
mei	2000	2,4	2,0	2,0	1,9	1,7
juni	2000	2,7	2,3	2,5	2,4	2,1
juli	2000	2,8	2,4	2,8	2,4	2,2
augustus	2000	2,5	2,1	2,5	2,3	2,0
september	2000	2,9	2,6	2,9	2,8	2,5
oktober	2000	3,1	2,9	3,2	2,7*	2,4*
november	2000	3,0*	2,8*	2,9*		

Tabel 2
 Consumentenprijsindex, alle huishoudens (1995=100)¹⁾

Artikelgroep	Wegings- factor	2000 okt.	2000 nov.*	% mutatie nov. '00* t.o.v.	
				okt. '00	nov. '99
TOTAAL BESTEDINGEN	100 000	112,9	112,9	0,0	3,0
VOEDINGSM. EN ALCOHOL VRIJE DRANKEN	13 726	106,8	107,5	0,7	2,8
Voedingsmiddelen	12 414	107,1	107,9	0,7	2,8
Brood en granen	2 324	106,8	107,2	0,4	2,5
Vlees	2 911	106,5	107,8	1,2	3,0
Vis	313	121,9	122,1	0,2	7,2
Melk, kaas en eieren	2 120	103,6	103,9	0,3	2,1
Oliën en vetten	361	107,3	107,7	0,4	1,4
Fruit	986	114,5	113,6	-0,8	5,6
Groenten, incl. aardappelen e.d.	1 446	105,9	108,5	2,5	2,7
Suiker en andere zoetwaren	881	102,1	102,5	0,4	0,1
Voedingsmiddelen n.e.g. ²⁾	1 072	111,2	111,7	0,4	2,5
Alcoholvrije dranken	1 312	103,3	103,7	0,4	2,6
Koffie, thee en cacao	568	97,3	97,7	0,4	6,2
Mineraalwater, frisdranken e.d.	744	108,0	108,4	0,4	0,4
ALCOHOLHOUDENDE DRANKEN EN TABAK	3 980	116,0	116,1	0,1	3,4
Alcoholhoudende dranken	1 923	105,1	105,4	0,3	1,7
Tabak	2 057	126,1	126,1	0,0	4,6
KLEDING EN SCHOEISEL	6 121	110,3	109,2	-1,0	-0,3
Kleding en kledingstoffen	4 995	109,4	108,0	-1,3	-0,9
Schoeisel en schoenreparaties	1 126	114,3	114,5	0,2	2,3
HUISVESTING, WATER, ELEKTRICITEIT, GAS	26 832	122,9	122,9	0,0	4,8
Huisvesting	20 422	120,5	120,5	0,0	2,6
Normaal onderhoud en reparatie woning	1 623	112,4	112,7	0,3	3,2
Overige diensten i.v.m. woning, w.o. water	839	127,2	127,3	0,1	2,5
Elektriciteit, gas e.a. brandstoffen	3 948	138,5	138,7	0,1	17,6
STOFFERING, HUISHOUDELIJKE APPARATEN	7 959	106,9	107,2	0,3	2,8
Meubelen, stoffering en decoratie	3 368	109,5	110,0	0,5	4,4
Huishoudtextiel	931	106,4	106,7	0,3	2,8
Verwarmingsapp., kookapp., koelkasten	904	92,7	92,8	0,1	-2,0
Vaat- en glaswerk en huishoudelijke app.	470	106,0	105,8	-0,2	0,7
Gereedschappen en werktuigen voor huis	430	103,1	103,6	0,5	0,0
Dagelijks woningonderhoud	1 856	110,3	110,6	0,3	3,0
GEZONDHEID	544	108,0	108,0	0,0	1,7
VERVOER	10 707	116,3	115,9	-0,3	6,7
Aankoop voertuigen	4 211	102,3	102,4	0,1	2,2
Gebruik van privé-voertuigen	4 784	130,2	129,3	-0,7	11,4
Vervoersdiensten	1 712	111,9	111,9	0,0	3,4
COMMUNICATIE	1 862	96,7	96,7	0,0	-5,1
RECREATIE EN CULTUUR	11 329	106,4	106,7	0,3	2,9
Apparaten, toebehoren incl. reparatie	4 744	92,9	94,0	1,2	1,7
Recreatie en cultuur	3 092	119,1	118,6	-0,4	3,6
Kranten, boeken en schrijftuigen	2 150	115,9	116,1	0,2	3,4
Pakketreizen	1 343	109,2	109,2	0,0	4,0
ONDERWIJS	376	117,3	117,3	0,0	4,1
HOTELS, CAFÉS EN RESTAURANTS	5 521	115,3	113,9	-1,2	3,3
Restaurants, cafés en kantines	4 387	114,3	114,6	0,3	3,2
Accommodatie	1 134	119,4	111,1	-7,0	3,6
DIVERSE GOEDEREN EN DIENSTEN	6 293	107,0	107,1	0,1	1,7
Lichaamsverzorging	1 980	111,4	111,8	0,4	1,2
Artikelen voor persoonlijk gebruik n.e.g. ²⁾	891	98,8	99,2	0,4	0,8
Verzekering	2 486	104,9	104,6	-0,3	1,7
Bankdiensten n.e.g. ²⁾	31	104,5	104,5	0,0	2,5
Andere diensten n.e.g. ²⁾	905	111,3	111,3	0,0	3,8
CONSUMPTIE GEBONDEN BELASTING EN OVERHEIDSDIENSTEN	4 750	105,4	105,4	0,0	-5,8
Consumptiegebonden belastingen	3 785	100,0	100,0	0,0	-8,2
Overheidsdiensten	965	126,3	126,3	0,0	2,4

¹⁾ De prijsindexcijfers geven het verloop weer van een pakket goederen en diensten, zoals dit in 1995 gemiddeld werd aangeschaft door huishoudens in Nederland.

²⁾ Nooit eerder genoemd.

* Voorlopig cijfer.

Tabel 3
Consumentenprijsindex, alle huishoudens

	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jaar
<i>1995=100</i>													
1996	100,6	101,0	102,0	102,3	102,0	101,6	101,9	101,7	102,7	102,9	102,8	102,7	102,0
1997	102,8	103,0	103,8	103,9	104,2	103,6	104,0	104,3	105,2	105,3	105,4	105,1	104,2
1998	104,7	105,3	106,2	106,4	106,3	105,9	106,1	106,1	107,0	107,3	107,2	106,9	106,3
1999	107,0	107,5	108,5	108,7	108,7	108,3	108,3	108,9	109,4	109,5	109,6	109,2	108,6
2000	109,1	109,6	110,6	111,0	111,3	111,2	111,3	111,6	112,6	112,9	112,9*		

Tabel 4
Consumentenprijsindex alle huishoudens, afgeleid

	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jaar
<i>1995=100</i>													
1996	99,9	100,3	101,2	101,5	101,3	100,9	101,2	101,0	102,0	102,2	102,1	102,0	101,3
1997	101,9	102,1	102,8	102,9	103,1	102,6	103,0	103,3	104,3	104,4	104,4	104,1	103,3
1998	103,5	104,1	105,0	105,2	105,1	104,7	104,9	104,9	105,8	106,1	106,0	105,7	105,1
1999	105,3	105,8	106,7	107,0	107,0	106,6	106,5	107,1	107,6	107,7	107,8	107,5	106,9
2000	106,9	107,5	108,5	108,8	109,1	109,1	109,1	109,4	110,4	110,8	110,8*		

Tabel 5
Consumentenprijsindex, werknemersgezinnen met laag inkomen

	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jaar
<i>1995=100</i>													
1996	100,6	100,9	101,9	102,2	101,9	101,5	101,8	101,6	102,5	102,8	102,6	102,5	101,9
1997	102,7	102,9	103,7	103,8	104,0	103,5	103,9	104,1	105,0	105,1	105,2	104,9	104,1
1998	104,6	105,2	106,0	106,3	106,2	105,7	105,9	105,9	106,8	107,0	107,0	106,7	106,1
1999	106,8	107,4	108,3	108,5	108,5	108,1	108,0	108,6	109,1	109,2	109,4	109,0	108,4
2000	108,8	109,4	110,4	110,6	111,0	110,9	110,9	111,3	112,3	112,6	112,7*		

Tabel 6
Consumentenprijsindex, werknemersgezinnen met laag inkomen, afgeleid

	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jaar
<i>1995=100</i>													
1996	99,9	100,2	101,2	101,5	101,2	100,8	101,1	100,9	101,8	102,1	101,9	101,9	101,2
1997	101,8	102,0	102,7	102,8	103,0	102,5	102,9	103,2	104,1	104,2	104,3	104,0	103,1
1998	103,4	104,0	104,8	105,1	105,0	104,5	104,7	104,7	105,6	105,9	105,8	105,5	104,9
1999	105,1	105,6	106,5	106,8	106,8	106,4	106,3	106,9	107,3	107,4	107,6	107,2	106,7
2000	106,7	107,2	108,2	108,5	108,8	108,8	108,8	109,1	110,1	110,5	110,5*		

Tabel 7
Consumentenprijsindex, werknemersgezinnen met hoog inkomen

	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jaar
<i>1995=100</i>													
1996	100,3	100,8	101,8	102,1	101,9	101,4	101,3	101,2	102,3	102,5	102,4	102,3	101,7
1997	102,2	102,5	103,4	103,5	103,7	103,1	103,1	103,5	104,6	104,7	104,7	104,3	103,6
1998	103,8	104,5	105,5	105,7	105,6	105,1	105,1	105,1	106,1	106,4	106,3	106,0	105,4
1999	105,9	106,5	107,6	107,8	107,9	107,4	107,2	107,9	108,5	108,6	108,7	108,3	107,7
2000	108,0	108,7	109,9	110,2	110,6	110,5	110,2	110,6	111,8	112,1	112,1*		

Tabel 8
Consumentenprijsindex, werknemersgezinnen met hoog inkomen, afgeleid

	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jaar
<i>1995=100</i>													
1996	99,8	100,2	101,2	101,6	101,3	100,8	100,8	100,7	101,8	102,0	101,9	101,8	101,2
1997	101,5	101,7	102,6	102,7	102,9	102,3	102,4	102,7	103,8	103,9	104,0	103,6	102,8
1998	102,9	103,5	104,5	104,8	104,7	104,2	104,2	104,2	105,2	105,5	105,4	105,0	104,5
1999	104,5	105,1	106,2	106,5	106,5	106,1	105,9	106,5	107,1	107,2	107,4	107,0	106,3
2000	106,4	107,1	108,3	108,6	108,9	108,9	108,6	109,0	110,2	110,5	110,5*		

Tabel 9
Geharmoniseerde index van consumentenprijzen, Nederland

	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jaar
<i>1996=100</i>													
1996	98,7	99,2	100,4	100,7	100,3	99,8	99,5	99,3	100,4	100,7	100,5	100,4	100,0
1997	100,4	100,6	101,6	101,7	101,9	101,3	101,4	101,8	102,9	103,0	103,0	102,6	101,9
1998	102,0	102,7	103,8	104,2	104,0	103,5	103,2	103,2	104,2	104,5	104,5	104,1	103,7
1999	104,1	104,8	105,9	106,2	106,2	105,7	105,1	105,8	106,3	106,4	106,6	106,1	105,8
2000	105,8	106,4	107,6	108,0	108,3	108,3	108,0	108,4	109,4	109,8	109,7*		

Tabel 10
Geharmoniseerde index van consumentenprijzen, EURO-15

	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jaar
<i>1996=100</i>													
1996	98,8	99,2	99,6	99,9	100,1	100,2	100,0	100,1	100,4	100,5	100,5	100,7	100,0
1997	100,9	101,2	101,3	101,4	101,7	101,7	101,7	101,9	102,1	102,2	102,3	102,4	101,7
1998	102,2	102,5	102,7	103,0	103,2	103,3	103,2	103,2	103,3	103,3	103,3	103,4	103,0
1999	103,2	103,4	103,8	104,2	104,3	104,3	104,3	104,4	104,6	104,6	104,8	105,1	104,3
2000	105,0	105,4	105,8	106,0	106,1	106,5	106,5	106,5	107,1	107,2*			

Tabel 11
Geharmoniseerde indices van de 15 landen in de Europese Unie

	Totaal, index 1996=100 okt. '00*	okt. '00* t.o.v. okt. '99
Frankrijk	105,0	2,1
Oostenrijk	104,9	2,1
Duitsland	105,4	2,4
Italië	109,2	2,7
Nederland	109,8	3,2
Finland	108,2	3,4
België	107,7	3,7
Portugal	110,5	3,7
Spanje	111,0	4,0
Luxemburg	108,9	4,3
Ierland	113,4	6,0
CPIMU	107,0	2,7
Verenigd Koninkrijk	106,1	1,0
Zweden	105,6	1,3
Denemarken	109,2	2,8
Griekenland	117,8	3,8
EURO-15	107,2	2,4

Werkloosheid daalt niet meer (19 december 2000)

Aan de jarenlange daling van de geregistreeerde werkloosheid is een einde gekomen. De kortdurende werkloosheid was al langer stabiel. Uit de nieuwste cijfers van het CBS blijkt dat nu ook de daling van de langdurige werkloosheid tot stilstand is gekomen. Gecorrigeerd voor seizoeninvloeden waren er in de maanden september–november 191 duizend geregistreeerde werklozen. Dat is nog zestienduizend lager dan een jaar eerder.

Geregistreeerde werkloosheid daalt niet meer

Gecorrigeerd voor seizoeninvloeden kwam het aantal geregistreeerde werklozen in de maanden september–november uit op 191 duizend. De werkloosheidscijfers hebben dit jaar een grillig verloop. De onderliggende tendens was echter dalend. Deze daling verliep niettemin in een steeds lager tempo. Uit het nieuwste cijfer concludeert het CBS dat de geregistreeerde werkloosheid nu niet meer daalt. Daarmee komt een einde aan de onafgebroken afname sinds begin 1994. Door de tot voor kort dalende werkloosheid is het aantal werklozen wel nog zestienduizend lager dan een jaar eerder.

Het aantal werklozen in de maanden september–november is hoger dan in juni–augustus. Dit betekent nog niet dat de werkloosheid nu stijgt. Het verschil valt binnen de onnauwkeurigheidsmarge van de steekproefuitkomsten.

Langdurige werkloosheid nu ook stabiel

De laatste twee jaar daalde vooral het aantal werklozen dat langer dan een jaar staat ingeschreven bij het arbeidsbureau. Deze daling van het aantal langdurig werklozen is nu tot stilstand gekomen. Vanaf april–juni van dit jaar schommelt hun aantal rond de 80 duizend.

Het aantal werklozen dat korter dan een jaar staat ingeschreven, is al langer vrijwel stabiel. In september–november ligt het aantal kortdurend werklozen op bijna 110 duizend. Dat is vrijwel even hoog als in dezelfde periode van vorig jaar en maar enkele duizenden lager dan in september–november 1998.

Technische toelichting

Geregistreeerde werklozen zijn mensen die bij een arbeidsbureau staan ingeschreven, direct beschikbaar zijn voor een baan van minstens twaalf uur per week en geen werk hebben of werk van minder dan twaalf uur per week. De cijfers zijn gebaseerd op de registratie van de arbeidsbureaus en de Enquête beroepsbevol-

king van het CBS, een steekproef-onderzoek dat maandelijks onder ruim tienduizend mensen in Nederland wordt gehouden.

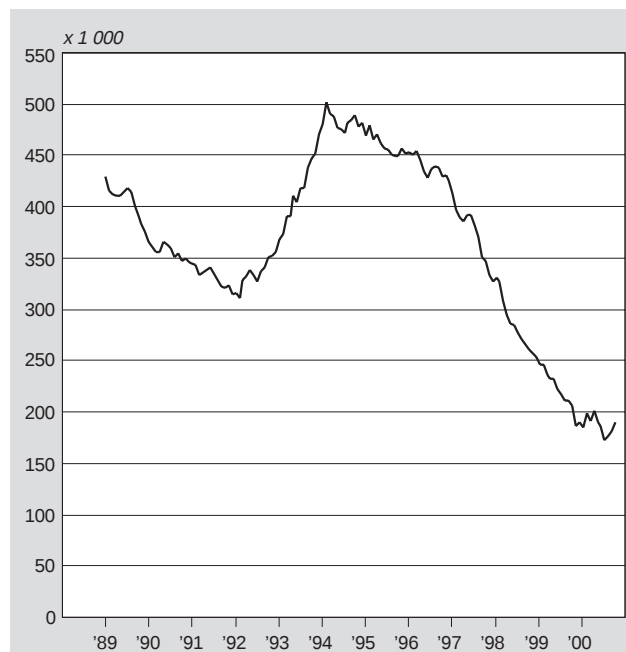
Omdat de geregistreeerde werkloosheidscijfers zijn gebaseerd op een steekproefonderzoek, hebben ze een onnauwkeurigheidsmarge. Alleen uit grote veranderingen en uit veranderingen die zich gedurende een langere periode voortdurend aftekenen mogen conclusies worden getrokken over de tendens van de werkloosheid.

Naast de maandelijks cijfers van de geregistreeerde werkloosheid, publiceert het CBS jaarlijks een breder scala van indicatoren van het onbenut arbeidsaanbod. Eén daarvan is de werkloze beroepsbevolking: mensen die niet of minder dan twaalf uur werken en actief zoeken naar werk voor twaalf uur of meer. Het Centraal Planbureau gebruikt dit cijfer voor economische analyses.

Een nog bredere afbakening van het onbenut arbeidsaanbod is: alle mensen die niet of minder dan twaalf uur werken en betaald werk voor twaalf uur of meer zouden willen hebben (ongeacht of men direct in staat is om te werken, op zoek is naar werk, enzovoorts).

Een andere indicatie van het arbeidspotentieel is het aantal mensen met een bijstands- of ww-uitkering.

Geregistreeerde werklozen na verwijdering van seizoeninvloeden

Tabel 1
Indicatoren onbenut arbeidsaanbod

	1992	1995	1996	1997	1998	1999
<i>x 1 000</i>						
Geregistreeerde werkloosheid	336	464	440	375	287	221
Werkloze beroepsbevolking	411	533	494	438	349	292
Wil betaald werk hebben van ≥ 12 uur	974	1 137	1 117	1 020	914	805
Personen met bijstand	480	489	481	437	397	363
Personen met WW	262	445	429	391	300	239

Tabel 2
Geregistreeerde werklozen ¹⁾

	jan.	febr.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.
<i>x 1 000</i>												
<i>oorspronkelijke cijfers</i>												
1980	209	204	188	179	181	195	217	227	233	239	254	275
1981	289	290	285	273	272	289	318	330	337	352	369	398
1982	413	418	414	413	417	449	476	490	505	518	538	569
1983	583	591	587	583	585	619	632	639	633	625	629	639
1984	639	633	613	594	585	587	586	597	581	565	558	555
1985	558	552	528	506	494	489	503	514	502	494	495	501
1986	510	502	485	466	458	458	476	474	469	464	461	470
1987	473	469	456	438	427	429	453	460	460	463	466	482
1988	491	493	468	432	428	437	447	450	439	444	443	443
1989	441	432	421	405	395	407	418	417	400	391	383	382
1990	379	377	366	351	351	355	359	355	354	348	349	353
1991	356	360	343	332	323	332	333	332	321	321	323	322
1992	329	329	338	328	323	323	326	341	341	352	353	364
1993	382	391	400	387	394	394	416	421	438	448	453	480
1994	495	520	500	483	461	465	470	484	484	490	480	492
1995	484	497	477	465	446	445	453	453	450	451	459	463
1996	468	469	465	441	418	415	433	441	438	431	432	437
1997	429	415	399	381	376	378	379	372	351	349	336	340
1998	346	346	318	289	270	270	273	271	265	262	260	265
1999	263	265	246	227	216	209	213	212	211	206	189	201
2000	201	217	201	195	173	171	169	176	181	190		
<i>verandering t.o.v. een jaar eerder</i>												
1981	80	86	97	94	91	94	101	103	104	113	115	123
1982	124	128	129	140	145	160	158	160	168	166	169	171
1983	170	173	173	170	168	170	156	149	128	107	91	70
1984	56	42	26	11	0	-32	-46	-42	-52	-60	-71	-84
1985	-81	-81	-85	-88	-91	-98	-83	-79	-71	-63	-54	-54
1986	-48	-50	-43	-40	-36	-31	-27	-40	-33	-30	-34	-31
1987	-37	-33	-29	-28	-31	-29	-23	-14	-9	-1	5	12
1988	18	24	12	-6	1	8	-6	-10	-21	-19	-23	-39
1989	-50	-61	-47	-27	-33	-30	-29	-33	-39	-53	-60	-61
1990	-62	-55	-55	-54	-44	-52	-59	-62	-46	-43	-34	-29
1991	-23	-17	-23	-19	-28	-23	-26	-23	-33	-27	-26	-31
1992	-27	-31	-5	-4	0	-9	-7	9	20	31	30	42
1993	53	62	62	59	71	71	90	80	97	96	100	116
1994	113	129	100	96	67	71	54	63	46	42	27	12
1995	-11	-23	-23	-18	-15	-20	-17	-31	-34	-39	-21	-29
1996	-16	-28	-12	-24	-28	-30	-20	-12	-12	-20	-27	-26
1997	-39	-54	-66	-60	-42	-37	-54	-69	-87	-82	-96	-97
1998	-83	-69	-81	-92	-106	-108	-106	-101	-86	-87	-76	-75
1999	-83	-81	-72	-62	-54	-61	-60	-59	-54	-56	-71	-64
2000	-62	-48	-45	-32	-43	-38	-44	-36	-30	-16		
<i>na verwijdering van seizoensinvloeden</i>												
1989	431	417	414	412	412	416	420	416	402	392	385	377
1990	368	362	358	358	367	365	361	353	356	349	351	348
1991	346	345	335	338	340	343	336	330	324	322	325	316
1992	318	313	330	334	340	335	329	339	343	353	354	357
1993	370	375	392	393	412	406	420	420	440	449	454	472
1994	482	504	492	490	479	478	474	484	486	491	480	484
1995	471	481	468	472	464	459	458	453	451	451	459	454
1996	455	452	456	448	436	430	439	441	440	431	432	427
1997	415	399	391	388	394	394	384	372	353	349	335	329
1998	332	329	310	296	288	286	279	272	267	263	259	255
1999	248	248	238	234	234	224	219	213	212	207	188	191
2000	186	200	193	203	191	187	174	177	183	191		
<i>gemiddelde verandering per maand in de laatste drie maanden</i>												
1992	-1	-4	5	5	9	2	-2	0	3	8	5	5
1993	6	7	12	8	12	5	9	3	11	10	11	11
1994	11	17	7	3	-8	-5	-5	2	3	6	-1	-1
1995	-7	0	-5	0	-6	-3	-5	-4	-3	-2	2	1
1996	1	-2	1	-2	-5	-9	-3	2	3	-3	-3	-4
1997	-5	-11	-12	-9	-2	1	-1	-7	-14	-12	-12	-8
1998	-6	-2	-6	-12	-14	-8	-6	-5	-6	-5	-4	-4
1999	-5	-4	-6	-5	-5	-5	-5	-7	-4	-4	-8	-7
2000	-7	4	1	6	-3	-2	-10	-5	-1	6		

Bron: CBS, Statistiek geregistreeerde werkloosheid.

¹⁾ Tot en met 1987 maandcijfers, vanaf 1988 driemaandsgemiddelden opgenomen onder de middelste maand.

Tabel 3
Geregisteerde werklozen naar geslacht, leeftijd en duur inschrijving

	Geslacht		Leeftijd			Duur inschrijving		Totaal
	man	vrouw	16–24 jaar	25–34 jaar	35–64 jaar	<1 jaar	≥ 1 jaar	
<i>x 1 000</i>								
1992	195	141	76	113	147	171	165	336
1993	240	175	100	142	173	227	188	415
1994	283	203	104	168	213	242	244	486
1995	260	204	89	159	215	217	247	464
1996	240	201	75	145	220	219	221	440
1997	199	176	54	119	201	180	195	375
1998	155	132	40	86	160	132	155	287
1999	115	106	32	62	127	110	111	221
Sept. '99–Nov. '99	113	93	24	65	118	112	94	206
Sept. '00–Nov. '00	88	102	22	52	117	109	81	190
<i>in % van de beroepsbevolking</i>								
1992	4,9	6,1	7,5	5,6	4,5			5,3
1993	6,0	7,3	10,1	6,9	5,1			6,5
1994	7,0	8,3	11,1	8,2	6,2			7,5
1995	6,4	8,1	10,0	7,6	6,0			7,0
1996	5,9	7,8	8,6	6,8	6,0			6,6
1997	4,8	6,5	6,2	5,6	5,2			5,5
1998	3,7	4,8	4,8	4,0	4,0			4,1
1999	2,7	3,7	3,6	2,9	3,1			3,1
Sept. '99–Nov. '99	2,7	3,3	2,7	3,1	2,9			2,9
Sept. '00–Nov. '00*	2,1	3,6	2,4	2,4	2,9			2,7

Bron: CBS, Statistiek geregisteerde werkloosheid.

* Voorlopig cijfer, in procenten van de beroepsbevolking 1999.

Trends in de beroepsbevolking van de Europese Unie, 1985–2050

Main Trends in the Labour Force in the European Union, 1985–2050

A.H. de Jong en H. Eding

Dit artikel beschrijft de belangrijkste waargenomen en verwachte trends in de beroepsbevolking van de Europese Unie (EU) in de periode 1985–2050. De groei van de beroepsbevolking zal in de EU afnemen en waarschijnlijk geheel tot stilstand komen rond 2010. Naar verwachting zal het aantal regio's in de EU dat met een daling van de beroepsbevolking te maken krijgt, sterk toenemen in de komende 20 tot 30 jaar. De beroepsbevolking zal in de toekomst sterk vergrijzen. Momenteel is 20% van de EU beroepsbevolking 50 jaar of ouder. Tussen 2020 en 2025 kan dit oplopen tot een maximum van 30%. Het aandeel van de vrouwen in de beroepsbevolking van de Unie zal nog maar licht toenemen, van bijna 42% in 1995 tot meer dan 44% vanaf 2010 (in 1985 was het minder dan 39%). Het belang van fulltime banen (van 32 uur per week of meer) zal afnemen ten gunste van het aantal parttime banen (van 1-31 uur per week). In 1995 had 83% van de werkzame beroepsbevolking fulltime banen, of was daarnaar op zoek. Rond 2020 is dit aantal waarschijnlijk afgenomen tot 77%.

1. Inleiding

In 1995 heeft de Europese Commissie het CBS de opdracht verstrekt om scenario's voor de beroepsbevolking van de EU-lidstaten op te stellen. Deze scenario's maken deel uit van een uitgebreid onderzoeksprogramma van Eurostat, het statistisch bureau van de EU. In een eerder stadium zijn op basis van verschillende veronderstellingen over geboorte, sterfte, internationale en interregionale migratie bevolkingsprognoses opgesteld. De scenario's voor de beroepsbevolking zijn een uitbreiding van deze bevolkingsprognoses door de toevoeging van arbeidsparticipatiecijfers.

De veronderstellingen die ten grondslag liggen aan de nationale beroepsbevolkingsscenario's hebben betrekking op de periode 1995–2020. In het baseline scenario wordt ervan uitgegaan dat de huidige trends zich voortzetten. De lage en hoge scenario's beschrijven alternatieven. In het lage scenario wordt uitgegaan van een tamelijk somber beeld van de economische ontwikkelingen en van een weerstand tegen culturele veranderingen die beide een negatieve invloed hebben op de arbeidsparticipatie. In de hoge variant wordt verondersteld dat deelname aan de arbeidsmarkt gestimuleerd wordt door een bloeiende economie en een positieve houding ten opzichte van culturele veranderingen.

De scenario's voor de beroepsbevolking zijn berekend door arbeidsparticipatiecijfers te combineren met de cijfers uit de bevolkingsscenario's. Door vanaf 2020 de arbeidsparticipatiecijfers constant te houden, kon ook voor de periode 2020–2050 de beroepsbevolking worden berekend op basis van de bevolkingsscenario's. De drie scenario's voor de beroepsbevolking zijn samengesteld door de lage, baseline en hoge scenario's betreffende de participatiegraad van de beroepsbevolking te combineren met de lage, baseline en hoge scenario's van de bevolking.

De beroepsbevolking omvat zowel de werkende als de werkloze bevolking in de leeftijd van 15 tot en met 75 jaar. De werkzame beroepsbevolking heeft een betaalde baan of werkt als zelfstandige, en werkt tenminste één uur per week. Werkloze personen hebben geen betaald werk, maar zijn wel direct beschikbaar voor werk, of zoeken actief een baan, of zijn van plan zich als zelfstandigen te vestigen.

Voor elk van de 15 EU-lidstaten zijn drie scenario's voor de beroepsbevolking opgesteld. Ze hebben betrekking op de beroeps-

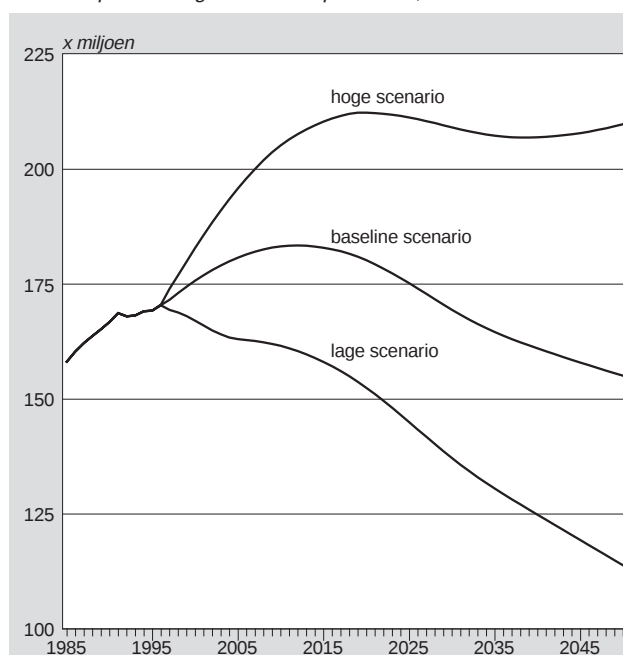
bevolking op 1 januari van een bepaald jaar, uitgesplitst naar geslacht, leeftijd en werktijd (1–19 uur, 20–31 uur en meer dan 32 uur werk per week).

2. Groei en afname van de beroepsbevolking

In de periode 1985–1995 nam de beroepsbevolking van de Europese Unie toe van 154 tot 169 miljoen personen. Het uitgangspunt van het baseline scenario is dat de huidige demografische trends en trends in de participatiegraad van de beroepsbevolking zich voortzetten. Rond 2010 zal de beroepsbevolking van de EU zijn maximale omvang bereiken met 183 miljoen personen. Daarna zal de beroepsbevolking afnemen tot 155 miljoen personen in 2050.

In het hoge scenario is zowel de bevolkingsgroei als toename van de arbeidsdeelname van de beroepsbevolking sterker dan in het baseline scenario. Hierdoor neemt de beroepsbevolking toe tot 210 miljoen in 2015. Hierna zal de omvang vrijwel gelijk blijven. In het lage scenario is daarentegen sprake van een voortdurende daling van de beroepsbevolking in de 21^e eeuw hetgeen leidt tot een beroepsbevolking van 114 miljoen in 2050 (figuur 1).

1. Beroepsbevolking van de Europese Unie, 1985–2050

Volgens het baseline en hoge scenario bereikt de beroepsbevolking van de EU zijn maximale omvang rond 2010. Tegen die tijd bereikt ook de beroepsbevolking in Frankrijk, Duitsland en Griekenland zijn maximale omvang (figuur 2). In België, Finland, Italië en Spanje begint de afname van de beroepsbevolking waarschijnlijk eerder. In Portugal en Zweden zal de beroepsbevolking zijn maximum waarschijnlijk rond 2020 bereiken, terwijl er in Luxemburg geen afname wordt verwacht vòòr 2050.

2. Kalenderjaar waarin de beroepsbevolking in de lidstaten van de EU zal gaan afnemen, baseline scenario

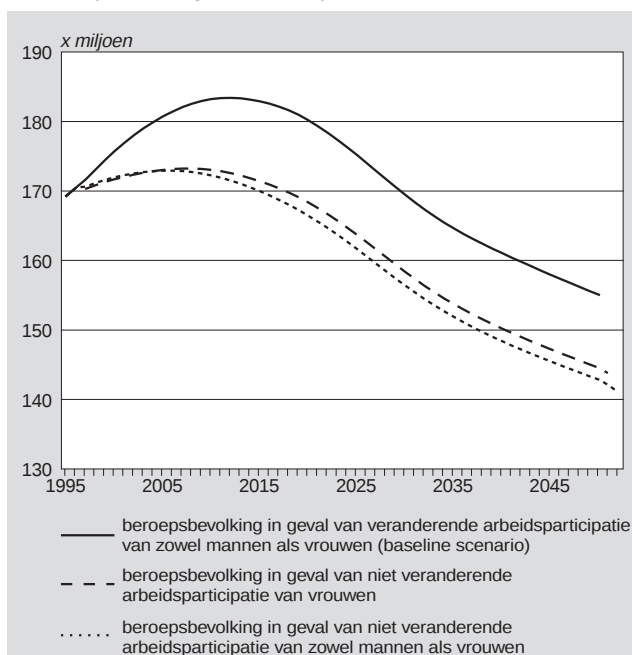

3. Wijzigingen in de beroepsbevolking: bevolkingsgroei versus veranderingen in de arbeidsparticipatie

Wijzigingen in de beroepsbevolking zijn het resultaat van veranderingen in de bevolking van 15–75 jaar en veranderingen in de arbeidsparticipatiegraad. Tot op heden is de beroepsbevolking in de EU alleen maar toegenomen. In de toekomst zal dit ongetwijfeld niet meer het geval zijn. Na 2010, als de grote naoorlogse 'baby-boom'generatie 65 jaar wordt, zal de omvang van de bevolking van 15–75 jaar gaan dalen. Omdat veel van deze babyboomers de arbeidsmarkt al eerder zullen verlaten, zal de beroepsbevolking van de EU al vanaf 2006 afnemen (figuur 3). Dit onder de veronderstelling dat de arbeidsparticipatiegraad van mannen en vrouwen vanaf 1995 gelijk blijft.

Een stijgende participatiegraad zal de groeiperiode van de beroepsbevolking waarschijnlijk nog wat verlengen. Drie ontwikkelingen spelen hierbij een rol.

3. Beroepsbevolking van de Europese Unie, 1995–2050

Op de eerste plaats wordt verwacht dat de arbeidsdeelname van de 55–64 jarigen zal gaan stijgen. Om de betaalbaarheid van de stelsels van sociale zekerheid en gezondheidszorg te kunnen garanderen, zal de trend om vervroegd met pensioen te gaan omgebogen moeten worden. Op de tweede plaats zal de arbeidsparticipatie van tieners en jong volwassenen in de EU stijgen door betere mogelijkheden om studie te combineren met parttime werk. Ten slotte zal de deelname van vrouwen aan beroepsarbeid verder toenemen. Verondersteld wordt dat vooral in landen waar de participatiegraad van vrouwen momenteel laag is, maatregelen getroffen zullen worden om het moederschap (beter) te combineren met betaald werk.

Met name de stijgende arbeidsparticipatie van vrouwen zal een merkbaar effect hebben op de ontwikkeling van de beroepsbevolking van de EU. De omslag van een stijgende naar een dalende beroepsbevolking zal hierdoor worden uitgesteld tot ongeveer 2012. Bovendien zal het aantal werkzame personen rond 2050 ongeveer 7% hoger zijn vergeleken met de situatie dat alleen de arbeidsparticipatie van mannen verandert.

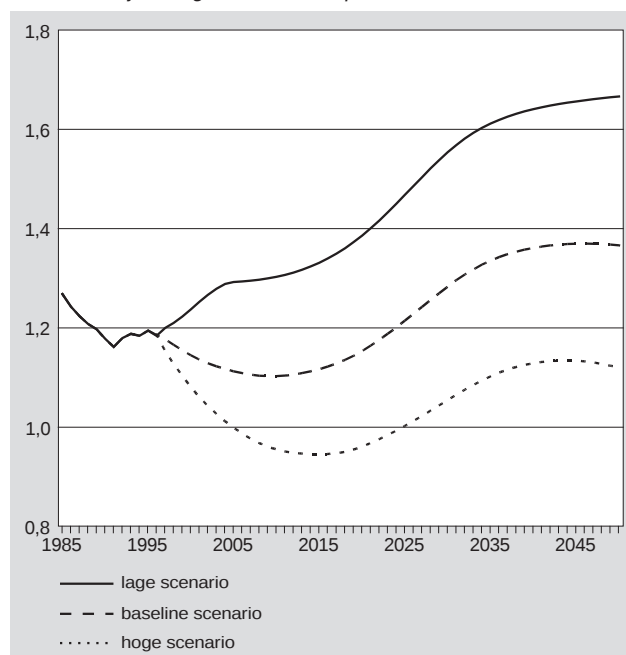
4. Inactieve bevolking groeit op termijn sneller dan de actieve bevolking

Volgens het baseline scenario blijft de verhouding tussen het aantal inactieve en actieve mensen in de EU, de zogenaamde afhankelijkheidsgraad, op de korte termijn afnemen (figuur 4). Rond 2010 wordt het minimum van 1,1 bereikt: op iedere 100 actieve personen (dat is: behorend tot de beroepsbevolking) zijn er 110 niet actief (ofwel afhankelijk). Daarna neemt de afhankelijkheidsgraad toe tot een maximum van 1,4 rond het jaar 2040.

Bij het lage scenario stijgt de afhankelijkheidsgraad sterker waardoor een maximum van meer dan 1,6 rond 2050 wordt bereikt. Omdat de economische groei in dit scenario laag is, kan dit het sociale zekerheidsstelsel in gevaar brengen en dit geldt in het bijzonder voor de pensioenen die voornamelijk worden betaald uit bijdragen van de werkende bevolking.

Bij het hoge scenario neemt de afhankelijkheidsgraad aanvankelijk sneller af. Na 2015 neemt de afhankelijkheidsgraad licht toe tot een niveau dat uiteindelijk nog beneden het huidige niveau ligt. Om een dergelijke ontwikkeling te bewerkstelligen, worden een sterke economische groei en maatregelen om de arbeidsdeelname van vrouwen te bevorderen, als noodzakelijk beschouwd.

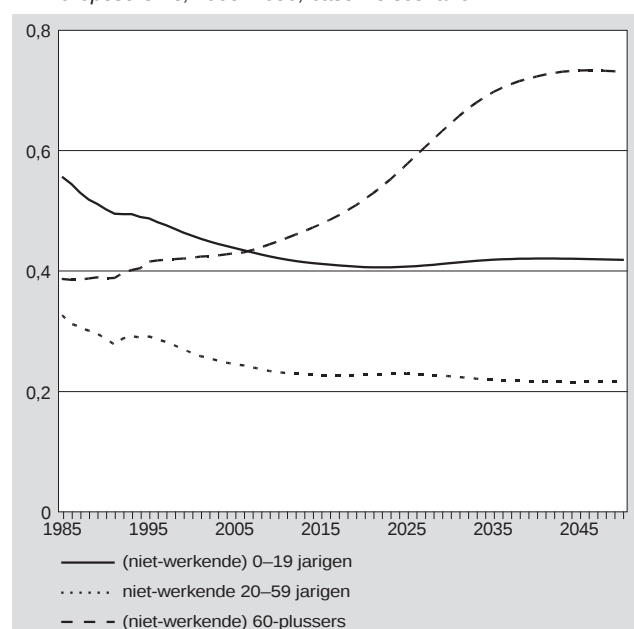
4. Afhankelijkheidsgraad in de Europese Unie, 1995–2050

In het lage scenario wordt op de korte termijn een hogere afhankelijkheidsgraad voorzien, terwijl in het baseline en het hoge scenario dit pas op de lange termijn wordt verwacht. Een hogere afhankelijkheidsgraad kan belangrijke sociale gevolgen hebben wanneer er een keus moet worden gemaakt tussen enerzijds het bezuinigen op allerlei voorzieningen (zoals werkloosheidsuitkeringen en pensioenen) en anderzijds het werkende deel van de bevolking de hogere lasten te laten dragen (zoals hogere inkomstenbelastingen om het niet-werkende deel van de bevolking te onderhouden). In het baseline scenario, maar vooral in het hoge scenario kunnen dergelijke problemen worden uitgesteld, althans voor de komende twee decennia. Economische groei wordt daarbij als een voorwaarde beschouwd, wil voorkomen worden dat de kosten van allerlei voorzieningen van de welvaartsstaat de pan uitrijzen.

De druk op de beroepsbevolking door het niet-werkende deel van de bevolking bestaat uit drie componenten. Ten eerste moet er worden gezorgd voor de kinderen (tot 19 jaar). Rond 1995 werd de helft van de druk door de niet-werkende bevolking door deze groep veroorzaakt (figuur 5). Aangezien de vruchtbaarheid de laatste tijd gedaald is, wordt de zogenaamde 'groene' druk in de toekomst wat minder.

5. Verhouding tussen niet-werkenden en werkenden in de Europese Unie, 1995–2050, baseline scenario

De beroepsbevolking wordt voor een belangrijk deel gevormd door personen die tussen de 25 en 59 jaar oud zijn. In de leeftijds-klasse 25–49 maken studenten, gehandicapten, huisvrouwen en mensen die vervroegd met pensioen zijn gegaan evenwel geen deel uit de beroepsbevolking. Deze tweede component niet-werkenden oefent echter minder druk uit op de beroepsbevolking vanwege de kleine omvang.

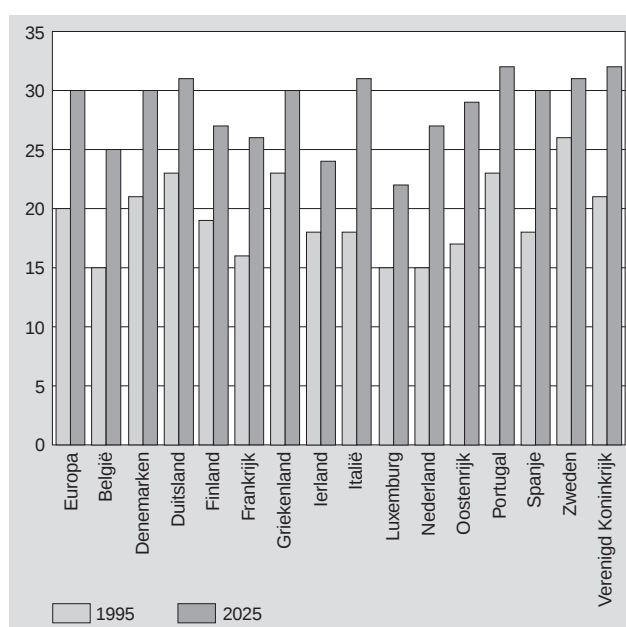
De derde component wordt gevormd door de zogeheten grijze druk (door mensen van 60 jaar of ouder). Rond 1995 was de grijze druk iets kleiner dan die van kinderen. Hier komt in de toekomst drastisch verandering in. Al vanaf 2005 oefent deze categorie van niet-werkenden de grootste druk uit op de werkenden. Vooral na 2010 zal de veroudering van de babyboom-generatie zorgen voor een sterke stijging in het aantal personen dat de arbeidsmarkt verlaat. Rond 2050 zal de grijze druk bijna 2 keer zo groot zijn als de groene druk.

5. Toename oudere werknemers

De beroepsbevolking van de Europese Unie zal sterk vergrijzen. Momenteel is zo'n 20% van de EU beroepsbevolking boven de 50. Tussen 2020 en 2025 wordt een maximum bereikt van rond de 30% (figuur 6). Deze toename is deels toe te schrijven aan overheidsmaatregelen om de arbeidsdeelname van ouderen te stimuleren, teneinde de betaalbaarheid van het stelsel van sociale zekerheid en gezondheidszorg niet in gevaar te brengen. De voornaamste reden is echter het op leeftijd komen van de grote naoorlogse babyboom-generaties.

In de Europese Unie als geheel stijgt het aantal economisch actieve ouderen van ruim 30 miljoen in 1995 tot rond 50 miljoen in 2025, wat een stijging van ongeveer 60% betekent. Er zijn echter grote verschillen tussen de lidstaten. Rond 2025 heeft Zweden naar verwachting 20% meer senioren in de beroepsbevolking dan in 1995, terwijl in Nederland het aantal werkzame senioren bijna verdubbelt.

6. Percentage van de beroepsbevolking van 50–75 jaar, 1995 en 2025, baseline scenario

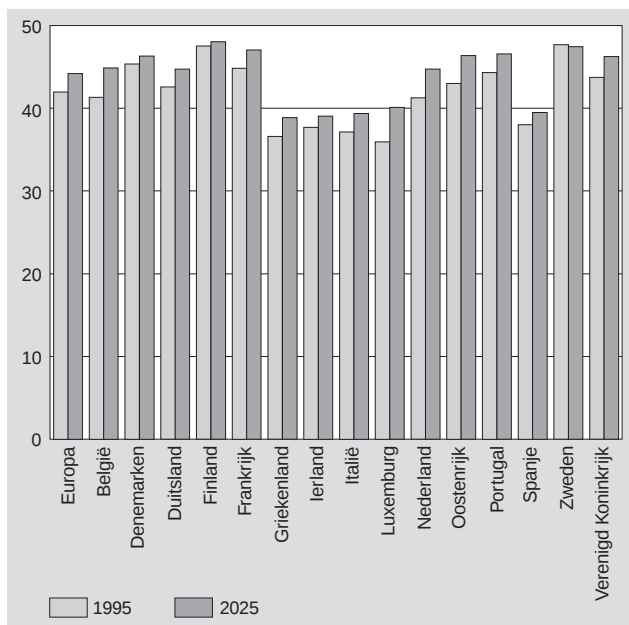
6. Toenemende arbeidsparticipatie vrouwen

De arbeidsparticipatie van vrouwen is in de laatste decennia sterk toegenomen. Dit heeft te maken met een stijging in het opleidingsniveau van vrouwen en is verder versterkt door grote sociale en culturele veranderingen. Naar verwachting zal het aandeel vrouwen in de beroepsbevolking in de EU licht toenemen van bijna 42% in 1995 tot 44% in 2025 (in 1985 was het nog minder dan 39%).

In alle lidstaten (behalve Zweden), neemt het aandeel vrouwen in de beroepsbevolking naar verwachting verder toe (figuur 7). Vanwege voorziene krapte op de arbeidsmarkt en een verdere groei van de dienstensector, zullen werkgevers (door de bank genomen) in toenemende mate bereid zijn om flexibele werktijden en ouderschapsverlof toe te staan.

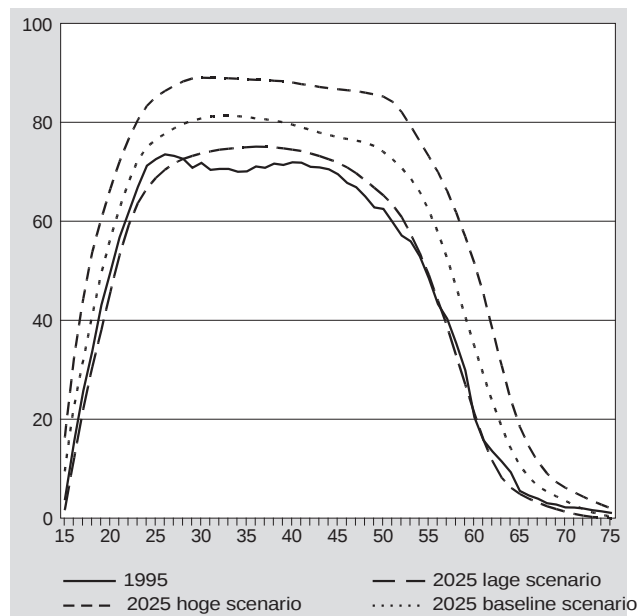
Een internationale vergelijking laat zien dat een hoge participatiegraad van vrouwen niet noodzakelijkerwijs een negatieve invloed heeft op het geboortecijfer. Integendeel, in de Noord-Europese lidstaten gaat een hoge arbeidsparticipatiegraad van vrouwen hand in hand met een relatief hoog geboortecijfer. Dit kan worden verklaard door een goede kinderopvang en regelingen voor ouderschapsverlof, in combinatie met een algemene acceptatie van betaald werken door moeders met jonge kinderen.

7. Percentage vrouwen in de beroepsbevolking, 1995 en 2025, baseline scenario

Terwijl het leeftijds patroon van de arbeidsparticipatiegraad van mannen een omgekeerde U-vorm heeft, is die van vrouwen in sommige lidstaten nog altijd min of meer M-vormig. Dit duidt op een traditioneel patroon van arbeidsparticipatie (figuur 8). In de jaren zeventig kenmerkte de karakteristieke arbeidsparticipatiecurve van vrouwen in de meeste lidstaten zich door een 'linkerpiek'. Dit werd veroorzaakt door een (relatief) hoge arbeidsparticipatie in de leeftijdsgroep van 20–25 jaar, gevolgd door dalende cijfers op hogere leeftijden doordat de meeste vrouwen stopten met werken vanwege huwelijk of de geboorte van kinderen. De stijgende arbeidsdeelname van vrouwen in de afgelopen decennia heeft geleid tot een M-vormige curve, waarin een tweede piek is verschenen door het herintreden van vrouwen wanneer de kinderen minder afhankelijk zijn geworden. Aangezien verwacht wordt dat de arbeidsparticipatie van moeders nog verder zal gaan stijgen, zal dit zogenaamde 'kinderdal' na verloop van tijd geheel verdwijnen.

8. Arbeidsparticipatie van vrouwen in de Europese Unie, 1995 en 2025

7. Parttime banen belangrijker

Werken in parttime-banen (minder dan 32 uur werk per week) is in de afgelopen decennia binnen de EU aanmerkelijk populairder geworden. De geleidelijke verandering van fulltime-banen naar parttime-banen is ten dele het gevolg van een structuurverschuiving van werken in de landbouw en industrie met vooral fulltime banen, naar de dienstverlening met vaker parttime banen. Het vaker parttime werken, dat in het begin van de jaren 80 is begonnen in landen als Nederland en het Verenigd Koninkrijk, doet zich nu in alle 15 lidstaten voor.

In 1995 kwam veruit het hoogste aantal parttimers in de beroepsbevolking voor in Nederland met rond 30% (figuur 9). Op de tweede plaats stonden Zweden en het Verenigd Koninkrijk met rond 25%. Relatief lage percentages van rond de 10% waren te vinden in Griekenland, Portugal en Spanje.

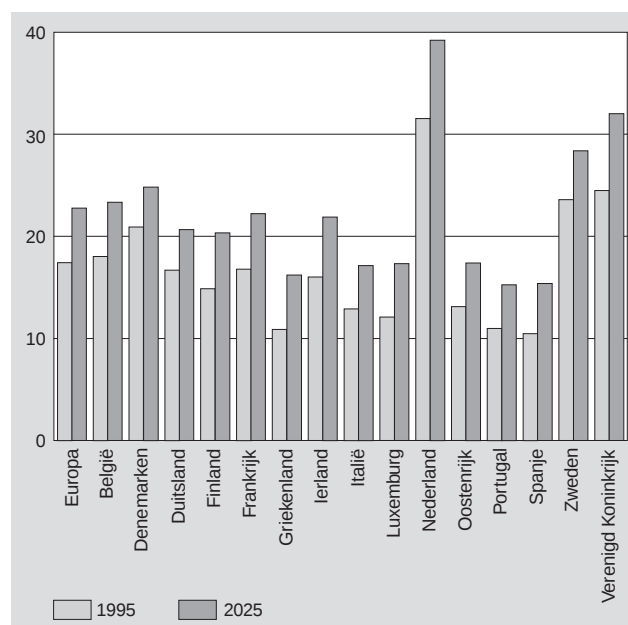
Vooral voor vrouwen zijn de grotere parttime-banen (20–31 uur per week) belangrijk geworden in de EU. In de Scandinavische landen hebben veel moeders grote parttime banen of werken fulltime en combineren ze de zorg voor kinderen met hun professionele activiteiten. In Nederland en de UK gaan de meeste vrouwen na de geboorte van hun kind over van een fulltime-baan naar een grote of kleine parttime-baan (1–19 uur per week). In de zuidelijke landen zijn er nauwelijks mannen of vrouwen met kleine parttime banen.

Het beeld van parttime werken is onder jonge mensen, internationaal gezien, meer gedifferentieerd. In Denemarken, Nederland en het Verenigd Koninkrijk combineren studenten steeds vaker hun studie met een baan. In Duitsland en Oostenrijk is praktijkwerk een onderdeel van het onderwijs na de leerplichtige leeftijd. In de overige lidstaten is het gebruikelijk uitsluitend een opleiding te volgen, en richt men zich niet zozeer op een combinatie van studie en werk.

Volgens het baseline scenario neemt het belang van fulltime-banen (van 32 uur werk per week of meer) af en dat van parttime-banen (van 1 tot 31 uur werk per week) toe. In 1995 werkte bijna 83% van de actieve bevolking in fulltime-banen of was daarvoor op zoek. Rond 2020 zal dit naar verwachting afnemen tot rond 75%.

In alle landen stijgt het aandeel van parttime werknemers met 4 tot 8 procentpunten. Rond 2025 heeft Nederland nog steeds het hoogste percentage parttimers (ongeveer 40%) terwijl Griekenland, Portugal en Spanje met zo'n 15% het laagste percentage zullen hebben.

9. Percentage van beroepsbevolking met een parttime-baan, 1995 en 2025, baseline scenario

8. Veranderingen in de opbouw van de beroepsbevolking

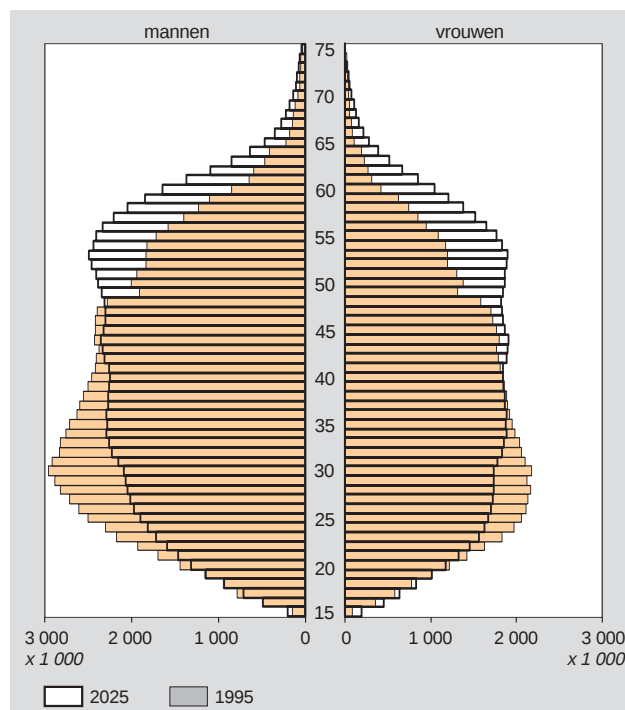
Volgens het baseline scenario zal in 2025 de leeftijdsopbouw van de beroepsbevolking in vergelijking met die van 1995 sterk veranderd zijn (figuur 10). In 1995 kenmerkte deze zich door een brede basis die smaller wordt rond de middelbare leeftijd. De leeftijdsopbouw van 2025 heeft een smalle basis en wordt breder naarmate de leeftijd stijgt. Rond de leeftijd van 55 jaar is deze het meest breed. Deze vergrijzing van de beroepsbevolking wordt voornamelijk veroorzaakt door veranderingen in de bevolking; de generatie babyboomers wordt ouder en vervangen door de minder omvangrijke baby-bustgeneratie (geboren in de jaren 70, 80 en 90). Het verschil tussen het aandeel mannen en vrouwen in de beroepsbevolking is naar verwachting in 2025 aanzienlijk kleiner doordat de arbeidsparticipatiegraad van vrouwen toeneemt en die van mannen in zijn totaliteit naar verwachting ongeveer gelijk zal blijven.

Wanneer de grote babyboom-generatie (geboren tussen 1946 en 1965) de pensioengerechtigde leeftijd bereikt in de periode 2010–2030, neemt het aantal nieuwkomers op de arbeidsmarkt voortdurend af. Daardoor kan op de lange termijn de werkloosheid onder jonge mensen afnemen en omslaan in een tekort aan arbeidskrachten. Wanneer de grote babyboom-generatie wordt vervangen door de minder omvangrijke baby-bust generatie, kunnen er maatregelen nodig zijn om het stelsel van sociale zekerheid op hetzelfde niveau te handhaven.

De tweede structurele verandering in de beroepsbevolking van de toekomst, is de verder toenemende arbeidsdeelname van vrouwen. Daardoor kan beter voorzien worden in de krapte op de arbeidsmarkt. Vrouwen worden de belangrijkste factor in de toename van de beroepsbevolking.

Ook de toename van het werken in parttime-banen speelt bij deze tweede structurele ontwikkeling een rol. De trend in de rich-

10. Leeftijdsopbouw van de beroepsbevolking in de Europese Unie, 1995 en 2025, baseline scenario

ting van meer flexibiliteit in de organisatie van het werk maakt het gemakkelijker om parttimers aan te nemen. De meeste vrouwen werken parttime, en nieuwe groepen zoals studenten en vroeg-gespensioneerden kunnen in toenemende mate besluiten om te gaan werken of langer te blijven werken.

2. Tabellen

2.0 Kerncijfers

	Basis cq. eenheid	1996	1997	1998	1999	1999			2000		
						2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.
1. Beroepsbevolking en werkloosheid											
Beroepsbevolking	1 000	6 681	6 838	6 957	7 097	.	.	.	.	.	.
Mannen	1 000	4 095	4 143	4 196	4 242	.	.	.	.	.	.
Vrouwen	1 000	2 586	2 696	2 761	2 856	.	.	.	.	.	.
Werkzame beroepsbevolking	1 000	6 187	6 400	6 609	6 805	.	.	.	.	.	.
Mannen	1 000	3 872	3 951	4 047	4 121	.	.	.	.	.	.
Vrouwen	1 000	2 315	2 450	2 562	2 684	.	.	.	.	.	.
Werkloze beroepsbevolking ¹⁾	1 000	494	438	348	292	.	.	.	.	.	.
Mannen	1 000	223	192	149	121	.	.	.	.	.	.
Vrouwen	1 000	271	246	199	172	.	.	.	.	.	.
Geregistreerde werkloosheid	1 000	440	375	287	221	216	212	189	217	173	176
Mannen	1 000	240	199	155	115	112	106	100	123	91	87
Vrouwen	1 000	201	176	132	106	104	106	88	94	82	88
Geregistreerde werkloosheid	%	6,6	5,5	4,1	3,2	3,0	3,0	2,7	3,1*	2,4*	2,5*
Mannen	%	5,9	4,8	3,7	2,7	2,6	2,5	2,4	2,9*	2,2*	2,1*
Vrouwen	%	7,8	6,5	4,8	3,7	3,6	3,7	3,1	3,3*	2,9*	3,1*
2. Werkgelegenheid en vacatures											
Werkzame personen ²⁾	1 000	7 308	7 544	7 767*	7 983*	.	.	.	.	.	.
Werknemers	1 000	6 153	6 354	6 583*	6 810*	.	.	.	.	.	.
Zelfstandigen	1 000	1 155	1 190	1 184*	1 173*	.	.	.	.	.	.
Banen van werknemers	1 000	6 440	6 638	6 898*	7 132*	7 127*	7 176*	7 193*	7 247*	7 337*	.
Landbouw en visserij ³⁾	1 000	110	113	114*	116*	118*	122*	119*	107*	120*	.
Industrie en bouwnijverheid ³⁾	1 000	1 452	1 469	1 486*	1 506*	1 506*	1 513*	1 514*	1 507*	1 522*	.
Commerciële dienstverlening ³⁾	1 000	2 885	3 029	3 197*	3 365*	3 361*	3 389*	3 401*	3 461*	3 511*	.
Niet-commerciële dienstverlening ³⁾	1 000	1 994	2 027	2 101*	2 145*	2 141*	2 151*	2 159*	2 172*	2 184*	.
Mannen	1 000	3 746	3 850	3 915*	4 022*	4 030*	4 043*	4 040*	4 066*	4 120*	.
Vrouwen	1 000	2 694	2 787	2 983*	3 110*	3 097*	3 133*	3 153*	3 181*	3 216*	.
Voltijd	1 000	3 814	3 894	3 985*	4 122*	4 126*	4 145*	4 150*	4 190*	4 245*	.
Deeltijd	1 000	2 626	2 744	2 913*	3 010*	3 001*	3 031*	3 043*	3 057*	3 092*	.
Vast	1 000	5 826	5 916	6 111*	6 327*	6 317*	6 361*	6 389*	6 438*	6 510*	.
Flexibel	1 000	615	722	787*	805*	810*	815*	803*	809*	827*	.
Vacatures ⁴⁾	1 000	68	85	123	158	182	157	168	201	202	169
Landbouw en visserij ³⁾	1 000	1	1	2	3	3	2	3	3	4	3
Industrie en bouwnijverheid ³⁾	1 000	17	22	28	37	43	39	40	51	54	43
Commerciële dienstverlening ³⁾	1 000	38	49	74	94	111	93	100	118	116	98
Niet-commerciële dienstverlening ³⁾	1 000	11	13	19	24	25	23	26	29	28	26

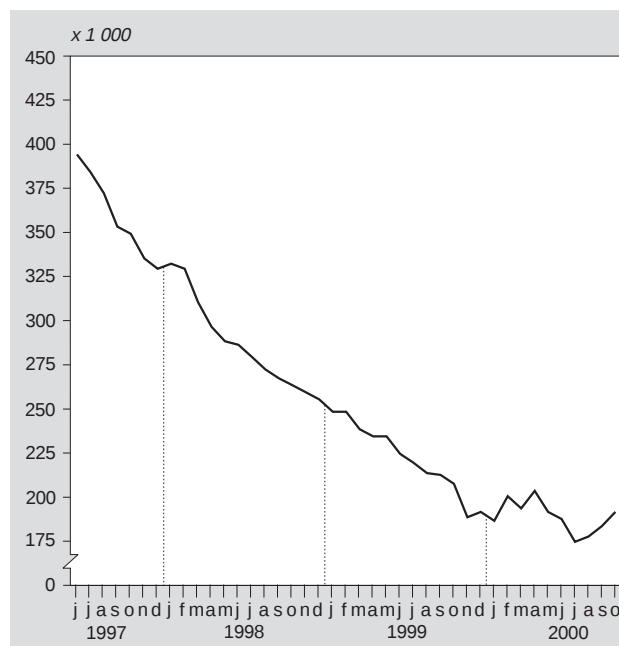
¹⁾ Vóór oktober 1999 in SEM voorlopige cijfers betreffende 1998 gepubliceerd.

²⁾ Vanaf oktober 1999 herziene cijfers voor 1996–1998.

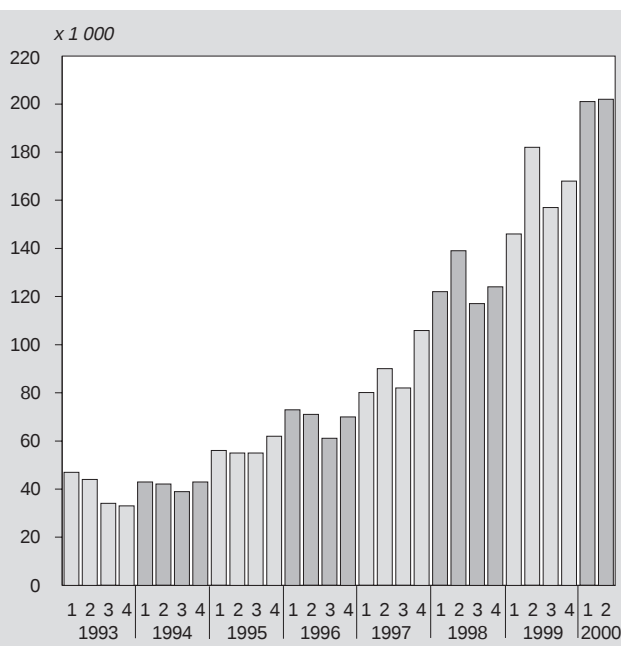
³⁾ Indeling op basis van Standaard bedrijfsindeling 1993.

⁴⁾ Exclusief vacatures bij overheid en onderwijs.

1. Geregistreerde werklozen (driemaandsgemiddelde; onder middelste maand) gecorrigeerd voor seizoeninvloeden

2. Vacatures, ultimo kwartaal

	Basis c.q. eenheid	1996	1997	1998	1999	1999			2000		
						2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.
3. Collectieve arbeidsvoorwaarden en vakverenigingen											
Cao-lonen per uur incl. bijzondere beloningen ¹⁾	1990=100	116,5	119,9	123,9	128,0	127,2	128,8	129,3	130,1	131,2	132,5
Particuliere bedrijven	1990=100	117,6	120,8	124,8	128,6	127,8	129,5	130,0	130,8	131,8	133,4
Gepremieerde en gesubsidieerde sector	1990=100	113,9	116,8	122,1	126,8	125,1	128,2	128,5	129,3	129,8	131,5
Overheid	1990=100	113,9	118,5	121,8	126,5	126,2	126,7	127,6	127,8	129,6	129,7
Leden van vakverenigingen ²⁾	1 000	1 779	1 730	1 766	1 814	1 821	1 821	1 812	1 797	1 795	1 806
Verloren arbeidsdagen door stakingen ³⁾	1 000	7,4	14,6	33,2	75,8	21,7	6,2	3,4	.	.	.
4. Lonen en loonkosten											
Verdiende lonen per uur van werknemers ⁴⁾	gld	29,70	30,71	31,83*	32,89*	32,68*	33,07*	33,30*	33,47*	33,76*	.
Mannen	gld	32,58	34,02	35,52*	36,79*	36,55*	37,04*	37,26*	37,48*	37,80*	.
Vrouwen	gld	23,95	24,18	24,83*	25,62*	25,44*	25,71*	26,00*	26,13*	26,34*	.
Verdiende lonen per maand van voltijdwerknemers	gld	4 532	4 667	4 860	.	.	.	.	.	.	.
Minimumloon per maand	gld	.	.	.	.	2 345	2 376	2 376	2 406	2 406	2 448
Aantal minimumloners	1 000	308,05	310,0	310,0	.	.	.	.	.	.	.
Loonkosten per uur in de nijverheid	gld	47,92	49,36	51,04*	52,85*	52,54*	53,42*	53,46*	53,74*	54,15*	.
5. Sociale zekerheid											
WW	1 000	429	391	300	239	237	226	222	220	193	.
Algemene bijstandswet, (incl. RWW)	1 000	481	437	397	363	377	370	363	.	.	.
periodiek algemeen <65 jaar, thuiswonend	1 000	868	880	893	912	909*	914*	920*	.	.	.
Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen	1 000	868	880	893	912	909*	914*	920*	.	.	.
Ziekteverzuim (exclusief overheid) ⁵⁾	%	5,1	5,1	5,6	6,0	5,6	5,5	6,2	6,5	5,9	.
6. Inkomen en vermogen											
Beschikbaar inkomen per persoon ⁶⁾	gld	22 400	23 200*	.	.	.	.	.	.	.	.
	1995=100	104	108*	.	.	.	.	.	.	.	.
7. Consumptie en sparen											
Consumptieve bestedingen per persoon ⁶⁾	gld	21 200	22 100*	.	.	.	.	.	.	.	.
Besparingen per persoon ⁶⁾	gld	1 200	1 100*	.	.	.	.	.	.	.	.
Consumptie (volumemutatie per persoon) ⁷⁾	%	2,5	2,9	3,6	3,1	3,2	2,9	2,9	3,9	2,7	.
Index consumentenvertrouwen ⁸⁾	n.v.t.	1	15	17	14	10	18	21	26	28	25
Consumentenprijsindex											
Alle huishoudens	1995=100	102,0	104,2	106,3	108,6	108,6	108,9	109,4	109,8	111,2	111,8
Werknemers laag	1995=100	101,9	104,1	106,1	108,4	108,4	108,6	109,2	109,5	110,8	111,5
Geharmoniseerde index CPI, Nederland	1996=100	100,0	101,9	103,7	105,8	106,0	105,7	106,4	106,6	108,2	108,6

¹⁾ Voorheen indexcijfers van regelingslonen.

²⁾ Betreft vakverenigingen aangesloten bij de FNV, het CNV en de Vakcentrale MHP en tot 1998 de AVC.

³⁾ De gegevens in het tweede kwartaal van 1998 zijn exclusief de acties in verband met de CAO-Gezondheidszorg en de CAO-Welzijn.

⁴⁾ Cijfers over de periode 1995 t/m 1998 wijken af van die gepubliceerd vóór oktober 1999 in de SEM. De cijfers zijn herberekend aan de hand van nieuwe richtlijnen van de Europese Unie en de Verenigde Naties.

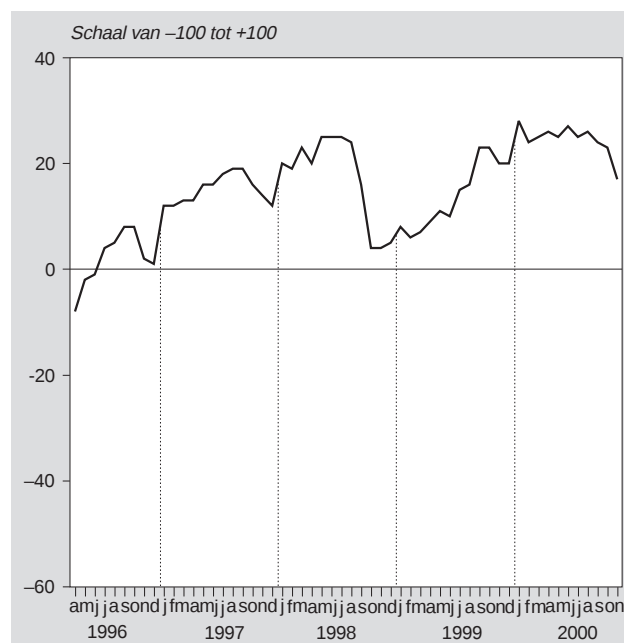
⁵⁾ Inclusief zwangerschaps- en bevallingsverlof.

⁶⁾ De cijfers zijn aangepast aan de uitkomsten van de Nationale rekeningen na de revisie van 1995.

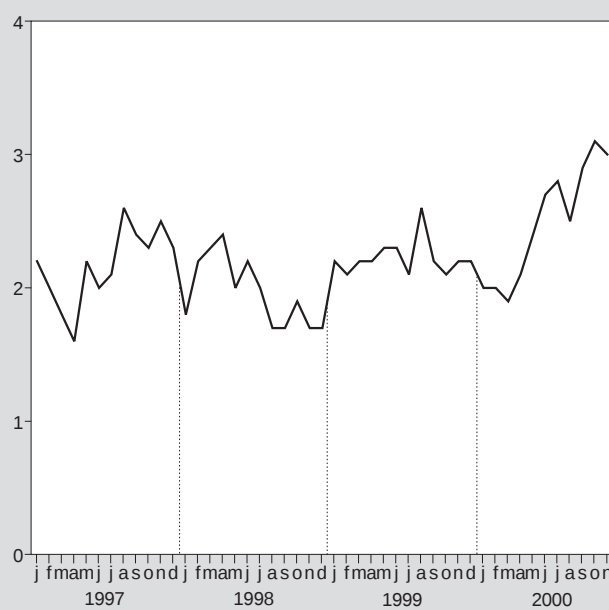
⁷⁾ Mutatie t.o.v. (de overeenkomstige periode van) voorgaand jaar; vanaf december 1999 gewijzigde cijfers vanaf 1996 vanwege nieuwe richtlijnen Nationale Rekeningen.

⁸⁾ Jaar- en kwartaalcijfers zijn berekend als een gewogen gemiddelde van het maandelijks vastgestelde consumentenvertrouwen. De index is weergegeven op een schaal van -100 tot +100.

3. Index consumentenvertrouwen

4. Procentuele verandering consumentenprijsindex-alle huishoudens t.o.v. overeenkomstige maand voorgaand jaar (1995=100)

2.1 Beroepsbevolking en werkloosheid

Beroepsbevolking

Toelichting bij de tabellen 2.1.1–2.1.4

De jaargegevens over de beroepsbevolking in 1999 zijn ontleend aan de Enquête beroepsbevolking van het CBS. Voor de Enquête beroepsbevolking (EBB) wordt jaarlijks één op de honderd inwoners van Nederland geïnterviewd. In de EBB wordt informatie verzameld over de arbeidsmarktpositie van personen van 15 jaar en ouder. Er is onder meer informatie beschikbaar over het al dan niet hebben van betaald werk, de positie in de werkring, de wettelijke arbeidsduur, het uitgeoefende beroep, het zoeken naar werk, de gevolgde opleiding, woon-werk verkeer. Meer gegevens uit deze enquête over 1999 en tijdreeksen 1988–1999 zijn opgenomen in de publikatie 'Enquête beroepsbevolking 1999'. De cijfers zijn jaargemiddelden.

Beroepsbevolking

Tot de beroepsbevolking worden gerekend:

- personen die ten minste twaalf uur per week werken, of
- personen die werk hebben aanvaard waardoor ze ten minste twaalf uur per week gaan werken, of
- personen die verklaren ten minste twaalf uur per week te willen werken, daarvoor beschikbaar zijn en activiteiten ontplooiën om werk voor ten minste twaalf uur per week te vinden.

Van de beroepsbevolking worden personen die ten minste twaalf uur per week werken tot de *werkzame beroepsbevolking* gerekend en degenen die niet of minder dan twaalf uur werken tot de *werkloze beroepsbevolking*.

Tabel 2.1.1
Geregistreerde werklozen naar geslacht, leeftijd en duur van inschrijving, driemaandsgemiddelden¹⁾
Number of registered unemployed by sex, age and duration of registration (three-month moving averages)

	1999				2000			
	juli	aug.	sept.	okt.	juli	aug.	sept.	okt.
<i>x 1 000</i>								
Leeftijd en geslacht								
Man	99	106	104	113	84	87	86	88
16–24 jaar	12	14	14	12	12	11	8	5
25–64 jaar	87	92	90	101	72	77	78	82
Vrouw	114	106	107	93	85	88	96	102
16–24 jaar	29	22	20	11	9	14	15	16
25–64 jaar	85	84	87	82	76	75	81	86
Totaal	213	212	211	206	169	176	181	190
16–24 jaar	41	36	34	24	21	24	23	22
25–34 jaar	54	63	63	65	46	42	45	52
35–64 jaar	118	113	114	118	102	110	114	117
Duur inschrijving en geslacht²⁾								
Tot 1 jaar	104	104	111	112	92	98	104	109
man	46	55	57	62	47	51	48	47
vrouw	58	50	54	50	45	48	56	63
1 jaar of langer	110	108	100	94	77	78	78	81
man	53	52	47	52	37	37	38	41
vrouw	57	57	53	43	40	41	40	40
Totaal	213	212	211	206	169	176	181	190

¹⁾ Driemaandsgemiddelden opgenomen onder de middelste maand. Niet voor seizoen gecorrigeerde cijfers.

²⁾ Duur inschrijving volgens registratie bij arbeidsbureaus; het betreft een onafgebroken periode van inschrijving.

2.3 Collectieve arbeidsvoorwaarden en vakverenigingen

Indexcijfers van cao-lonen

Cao-uurlonen gelijk gebleven

Het cao-loon per uur inclusief bijzondere beloningen van werknemers (jeugd en volwassenen tezamen) in november 2000 is ten opzichte van oktober 2000 gelijk gebleven. Dit is berekend op basis van afgesloten collectieve arbeidsvoorwaarden-regelingen tot eind november 2000. De resultaten over 2000 zijn nog voorlopig, omdat voor een deel van de werknemers nog geen nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst is vastgesteld.

Toelichting bij de tabellen 2.3.1-2.3.3

Uit de statistiek Indexcijfers van cao-lonen (voorheen regelingslonen) komen elke maand cijfers beschikbaar over de contractuele loon- en arbeidsduurontwikkeling. Deze cijfers hebben betrekking op de loon- en arbeidsduurgegevens zoals die staan vermeld in collectieve arbeidsovereenkomsten en andere collectieve loonregelingen (cao's). Bij dit onderzoek worden geen enquêteformulieren aan bedrijven en instellingen verstuurd, maar wordt gebruik gemaakt van de in cao's opgenomen gegevens.

Hieronder volgt een beknopte toelichting op deze cijfers. Een meer uitgebreide beschrijving kunt u vinden in het *Supplement bij de Sociaal-economische maandstatistiek 1993, no. 3* en in de publicatie *Arbeid en lonen van werknemers 1993 (CBS 1994)*. Praktische informatie over het gebruik van indexcijfers voor leveringscontracten met een lange doorlooptijd is opgenomen in de brochure *Prijsindexering in leveringscontracten (CBS 1996)*.

Begrippen

De statistiek biedt indexcijfers over de ontwikkeling van:

- de cao-lonen;
- de contractuele loonkosten;
- de contractuele arbeidsduur.

Met de *indexcijfers van de cao-lonen* wordt de ontwikkeling van de bruto lonen weergegeven waarop werknemers bij een normale arbeidsduur onvoorwaardelijk recht hebben. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt naar cao-lonen inclusief bijzondere beloningen en cao-lonen exclusief bijzondere beloningen, en tussen cao-lonen per uur en cao-lonen per maand. Het cao-loon inclusief bijzondere beloningen omvat de volgende elementen:

- het loon voor normale arbeidstijd;
- alle bindend voorgeschreven, regelmatig betaalde toeslagen;
- alle bindend voorgeschreven bijzondere (niet maandelijkse) beloningen, zoals de vakantietoeslag of de eindejaarsuitkering.

Uitgesloten zijn dus toeslagen die in de cao's voorwaardelijk zijn gesteld, zoals een leeftijdstoeslag of een toeslag voor ploegendienst, en individuele loonstijgingen.

De *indexcijfers van de contractuele loonkosten* geven de ontwikkeling weer van de loonkosten voor werkgevers. Hiertoe wordt het bovenvermelde cao-loon inclusief bijzondere beloningen uitgebreid met:

- alle wettelijk voorgeschreven sociale lasten (premies voor WAO, WW, wachtgeld en ZFW, uitgezonderd premie ZW) en de overhevelingstoeslag,
- alle contractueel aangegane, bindend voorgeschreven sociale lasten (premies voor VUT, (pre)pensioen, bovenwettelijke verzekering voor arbeidsongeschiktheid e.d. en sociale en bedrijfstakfondsen).

De *indexcijfers van de contractuele arbeidsduur* geven de ontwikkeling weer van de in cao's overeengekomen jaarlijkse arbeidsduur van volwassen voltijdwerknemers. Deze contractuele arbeidsduur is te beschouwen als het maximaal aantal te werken uren per jaar. Dit wordt berekend door de normale arbeidsduur (zoals vermeld in de cao) te verminderen met het aantal officiële feestdagen (vastgesteld op zes dagen per jaar), het aantal onvoorwaardelijke vakantiedagen en eventuele arbeidsduurverkortingen. Met voorwaardelijke arbeidsduurverkortingen, bijvoorbeeld vanwege leeftijd of ploegendienst, wordt geen rekening gehouden.

Populatie

Het onderzoek omvat cao's van bedrijven en instellingen uit alle bedrijfstakken en grootteklassen, behalve:

- particuliere huishoudens met personeel in loondienst (Sbi-code 95);
- ambassades, consulaten en internationale gemeenschapsorganen (Sbi-code 99).

Buiten beschouwing blijft de loon- en arbeidsduurontwikkeling van:

- werknemers die geen voltijd baan hebben;
- werknemers die niet onder een cao vallen.

Per cao gemeten loon- en arbeidsduurontwikkelingen worden samengevoegd en gewogen met behulp van loonsommen waarin ook werknemers die geen voltijd baan hebben én werknemers die niet onder een cao vallen zijn meegenomen. Er wordt dus verondersteld dat de cao-loonmutaties ook betrekking hebben op werknemers die in deeltijd werken of die niet onder de werkingssfeer van een cao vallen. In 1990, het basisjaar van de huidige reeks indexcijfers, hadden twee van de drie werknemers een voltijd baan en viel ongeveer driekwart van alle werknemers onder de werkingssfeer van een cao.

Beschikbare cijfers

De indexcijfers zijn in een aantal varianten beschikbaar:

- cao-lonen per maand inclusief bijzondere beloningen;
- cao-lonen per maand exclusief bijzondere beloningen;
- cao-lonen per uur inclusief bijzondere beloningen;
- contractuele loonkosten per uur inclusief bijzondere beloningen;
- jaarlijkse contractuele arbeidsduur van volwassen voltijdwerknemers.

De indexcijfers van de cao-lonen per maand ontwikkelen zich onafhankelijk van wijzigingen in de arbeidsduur (normale arbeidsduur, verlofdagen en arbeidsduurverkortingen). Deze wijzigingen zijn wel van invloed op de indexcijfers van de cao-lonen per uur, de contractuele loonkosten per uur en natuurlijk de jaarlijkse contractuele arbeidsduur.

Een uitsplitsing van de indexcijfers van de cao-lonen is beschikbaar naar categorie werknemers (jeugd en volwassenen), cao-sector (particuliere bedrijven, overheid en gesubsidieerde sector) en economische activiteit (bedrijfssector, bedrijfstak en -klasse). De indexcijfers van de contractuele loonkosten zijn beschikbaar naar economische activiteit en die van de contractuele arbeidsduur naar cao-sector en economische activiteit.

In de indexcijfers zijn regelingen verwerkt die op het moment van samenstellen van de cijfers bekend waren. Daarna kunnen de gegevens nog wijzigen als cao's met terugwerkende kracht worden afgesloten. De eerst gepubliceerde indexcijfers zijn daarom vaak lager dan de later gepubliceerde voorlopige en definitieve indexcijfers.

fers. De gegevens van een kalenderjaar worden definitief vastgesteld, als alle cao's zijn afgesloten, maar uiterlijk in de maand mei van het daarop volgende jaar.

Voor een correct gebruik dienen indexcijfers van eenzelfde status te worden gehanteerd. Dit betekent dus dat eerst gepubliceerde cijfers vergeleken moeten worden met eerst gepubliceerde, voorlopige met voorlopige en definitieve met definitieve cijfers.

Methode

Om een goed beeld van de contractuele loon- en arbeidsduurontwikkeling te krijgen, is het niet nodig alle cao's waar te nemen. Enkele uitzonderingen daargelaten worden alleen cao's waargenomen die voor minstens 500 werknemers gelden én loontabellen bevatten. Van deze cao's worden niet alle loon- en arbeidsduurgegevens verwerkt, maar enkele representatieve meetpunten (zwaartepunten): ruim 8100 voor de reeks 1990=100. De veranderingen per meetpunt worden in een aantal stappen samengevoegd tot te publiceren uitkomsten.

Eenmaal per tien jaar wordt het aantal meetpunten vastgesteld. De keuze van de meetpunten is gebaseerd op de verdeling van de werknemers over de loonschalen in het basisjaar. Informatie over deze verdeling wordt via een eenmalig onderzoek verkregen. Daarbij wordt ook het gewicht (loonsommen) van de meetpunten per cao vastgesteld. Deze gewichten blijven constant totdat het basisjaar wordt aangepast. Door het constant houden van deze gewichten hebben veranderingen in de samenstelling van de werknemerspopulatie per cao (zoals de leeftijdsopbouw) geen in-

vloed op de indexcijfers. De gewichten per bedrijfsklasse en cao-sector worden wel ieder jaar aangepast. Hierdoor zijn verschuivingen in de aantallen werknemers naar bedrijfsklasse en cao-sector wel van invloed op de indexcijfers.

Standaard bedrijfsindeling (SBI 1993)

Voor de indeling van bedrijven naar economische activiteit wordt de Standaard bedrijfsindeling van 1993 (SBI 1993) gebruikt. Dit is een CBS-indeling waarbij de economische activiteit van een bedrijf of instelling gekenmerkt wordt door het voortgebrachte product, de in het productieproces gebruikte grondstoffen en hulpdiensten, en de aard van het productieproces. Voor publicatiedoeleinden wordt een enigszins aangepaste versie van de classificatie gebruikt, met vereenvoudigde benamingen voor de economische activiteiten en iets andere termen voor de hiërarchische niveaus. Het hoogste niveau is een indeling in vier bedrijfssectoren. Deze bedrijfssectoren zijn onderverdeeld in zestien bedrijfstakken, die op hun beurt weer gesplitst zijn in bedrijfsklassen en bedrijfsgroepen. De cijfercodes die voor de indeling worden gebruikt vormen niet altijd een aaneensluitende reeks. Het ontbreken van bepaalde codes betekent dus niet automatisch dat deze groepen in de statistiek ontbreken. In de tabellen worden de uitkomsten gedetailleerd naar de vier bedrijfssectoren, alle waargenomen bedrijfstakken met uitzondering van de bedrijfstak delfstoffenwinning, en een selectie van de belangrijkste bedrijfsklassen.

Inlichtingen: Infogroep Arbeid en Lonen, telefoon (070) 337 58 50.

Tabel 2.3.1
Cao-lonen per uur inclusief bijzondere beloningen
Hourly wage rates including holiday allowance and other benefits

	Sbi-code ¹⁾	1999		2000*										
		nov.	dec.	jan.	febr.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.
1990=100														
Totaal	01–93	129,3	129,3	130,1	130,1	130,6	131,2	131,2	131,4	132,5	132,7	133,0	133,1	133,1
Leeftijdscategorie														
Jeugd		128,9	128,9	130,4	130,6	130,6	130,9	130,9	131,0	132,7	132,7	133,2	133,3	133,3
Volwassenen		129,4	129,4	130,0	130,1	130,6	131,2	131,2	131,5	132,5	132,7	132,9	133,1	133,1
Cao-sector														
Particuliere bedrijven		130,0	130,0	130,8	130,9	131,1	131,8	131,9	132,0	133,4	133,4	133,8	133,9	133,9
Overheid		127,6	127,6	127,8	127,9	129,5	129,6	129,5	129,7	129,7	130,8	130,8	131,3	131,3
Gesubsidieerde sector		128,5	128,5	129,3	129,3	129,5	129,8	129,8	130,9	131,5	131,5	131,6	131,7	131,7
Bedrijfssector ¹⁾														
Landbouw en visserij	01–05	131,9	132,1	135,2	135,2	135,2	135,2	135,2	135,2	137,5	137,6	137,6	137,6	137,6
Industrie en bouwnijverheid	10–45	131,0	131,0	131,8	131,9	132,2	133,0	133,0	133,1	134,6	134,7	135,2	135,1	135,1
Commerciële dienstverlening	50–74	128,9	128,9	129,6	129,7	129,9	130,6	130,6	130,7	132,1	132,1	132,3	132,5	132,5
Niet-commerciële dienstverlening	75–93	128,2	128,2	128,8	128,9	130,0	130,1	130,1	130,6	130,8	131,5	131,6	131,9	131,9
Bedrijfstak ¹⁾														
Industrie	15–37	129,8	129,8	130,4	130,6	131,0	132,1	132,2	132,2	133,6	133,6	134,4	134,4	134,4
Energie- en waterleidingbedrijven	40–41	126,5	126,5	128,4	128,4	128,4	129,1	128,8	128,8	128,8	129,5	129,5	130,3	130,3
Bouwnijverheid	45	134,9	134,9	135,7	135,7	135,7	135,8	135,8	136,1	138,1	138,1	138,1	137,7	137,7
Handel	50–52	130,8	130,8	131,2	131,4	131,5	131,9	132,0	132,3	133,7	133,7	133,7	134,2	134,2
Horeca	55	130,0	130,0	132,4	132,4	132,4	132,4	132,4	132,4	136,9	136,9	136,9	137,2	137,2
Vervoer en communicatie	60–64	128,4	128,4	128,8	128,8	128,8	131,5	131,5	131,5	131,4	131,5	131,5	131,7	131,7
Financiële instellingen	65–67	129,1	129,1	129,4	129,4	130,5	130,6	130,6	131,3	134,8	134,8	134,8	134,8	134,8
Zakelijke dienstverlening	70–74	127,1	127,1	128,3	128,3	128,3	128,5	128,5	128,5	129,3	129,3	129,9	129,9	129,9
Openbaar bestuur	75	127,9	127,9	128,0	128,2	128,3	128,5	128,2	128,2	128,2	130,0	130,0	130,9	130,9
Onderwijs	80	127,2	127,2	127,4	127,4	131,5	131,5	131,5	131,5	131,5	131,5	131,5	131,5	131,5
Gezondheids- en welzijnszorg	85	128,6	128,6	129,6	129,6	129,7	129,8	129,8	131,6	132,0	132,1	132,1	132,2	132,2
Cultuur en overige dienstverlening	90–93	129,4	129,5	131,2	131,3	131,8	132,3	132,5	132,5	133,1	133,1	134,2	134,7	134,7
Bedrijfsklasse ¹⁾														
Voedings- en genotmiddelenindustrie	15–16	130,2	130,3	131,4	131,4	131,5	132,7	132,7	132,8	133,9	133,9	133,9	134,0	134,0
Grafische industrie	22	127,5	127,8	129,0	131,5	131,5	131,5	131,5	131,5	132,1	132,1	132,1	132,1	132,1
Chemische industrie	24	131,7	131,7	133,3	133,3	133,3	135,2	135,4	135,4	135,5	135,5	135,5	135,5	135,5
Metaal- en elektrotechnische industrie	27–35	129,0	129,0	129,0	129,0	129,8	131,1	131,1	131,1	132,9	133,0	135,0	135,0	135,0
Groothandel	51	129,6	129,6	130,1	130,1	130,1	130,6	130,7	130,9	132,0	132,0	132,0	132,1	132,0
Detailhandel	52	133,3	133,3	133,8	134,4	134,7	135,0	135,0	135,5	136,9	137,0	137,0	138,1	138,2
Financiële instellingen en zakelijke dienstverlening	65–74	127,6	127,6	128,6	128,6	128,9	129,0	129,0	129,2	130,7	130,7	131,1	131,1	131,1
Bankwezen	65	128,9	128,9	129,1	129,1	130,7	130,7	130,7	130,7	135,7	135,7	135,7	135,7	135,7
Verzekeringswezen en pensioenfondsen	66	130,1	130,1	130,3	130,3	130,3	130,6	130,6	133,2	133,2	133,2	133,2	133,2	133,2

¹⁾ Indeling naar economische activiteit volgens de Standaard bedrijfsindeling (SBI 1993).

Tabel 2.3.2
Cao-lonen per maand inclusief bijzondere beloningen
Monthly wage rates including holiday allowance and other benefits

	Sbi-code ¹⁾	1999		2000*										
		nov.	dec.	jan.	febr.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.
1990=100														
Totaal	01–93	126,4	126,4	127,1	127,2	127,6	128,1	128,1	128,4	129,4	129,6	129,9	130,0	130,0
Leeftijdscategorie														
Jeugd		127,4	127,4	128,8	129,0	129,1	129,3	129,3	129,5	131,1	131,1	131,7	131,7	131,7
Volwassenen		126,4	126,4	127,0	127,1	127,6	128,1	128,1	128,3	129,3	129,5	129,8	129,9	129,9
Cao-sector														
Particuliere bedrijven		128,3	128,3	129,1	129,2	129,4	130,1	130,1	130,2	131,6	131,6	132,0	132,1	132,1
Overheid		122,4	122,4	122,6	122,7	124,3	124,3	124,2	124,4	124,4	125,5	125,5	125,9	125,9
Gesubsidieerde sector		122,4	122,4	122,8	122,8	123,0	123,3	123,3	124,3	124,9	124,9	125,0	125,0	125,0
Bedrijfssector ¹⁾														
Landbouw en visserij	01–05	129,1	129,3	132,3	132,3	132,3	132,3	132,3	132,3	134,6	134,6	134,6	134,6	134,6
Industrie en bouwnijverheid	10–45	129,4	129,4	130,2	130,3	130,6	131,2	131,2	131,3	132,8	132,8	133,4	133,3	133,3
Commerciële dienstverlening	50–74	127,1	127,1	127,8	127,9	128,0	128,7	128,8	128,9	130,2	130,2	130,4	130,6	130,6
Niet-commerciële dienstverlening	75–93	122,6	122,6	123,1	123,1	124,2	124,3	124,3	124,8	125,0	125,6	125,7	126,1	126,1
Bedrijfstak ¹⁾														
Industrie	15–37	128,7	128,7	129,3	129,6	129,9	130,7	130,7	130,8	132,1	132,1	132,9	133,0	133,0
Energie- en waterleidingbedrijven	40–41	124,2	124,2	126,1	126,1	126,1	126,7	126,4	126,4	126,4	127,2	127,2	127,9	127,9
Bouwnijverheid	45	131,8	131,8	132,8	132,8	132,8	132,9	132,9	133,2	135,2	135,2	135,2	134,8	134,8
Handel	50–52	129,3	129,3	129,7	129,9	129,9	130,4	130,5	130,7	132,2	132,2	132,2	132,6	132,6
Horeca	55	129,8	129,8	132,2	132,2	132,2	132,2	132,2	132,2	136,7	136,7	136,7	137,1	137,1
Vervoer en communicatie	60–64	126,5	126,5	126,8	126,8	126,8	129,5	129,5	129,5	129,4	129,5	129,5	129,7	129,7
Financiële instellingen	65–67	123,8	123,8	124,0	124,0	125,2	125,2	125,2	125,9	129,3	129,3	129,3	129,3	129,3
Zakelijke dienstverlening	70–74	126,4	126,4	127,5	127,5	127,5	127,7	127,7	127,7	128,5	128,5	129,1	129,1	129,1
Openbaar bestuur	75	123,0	123,0	123,1	123,3	123,4	123,5	123,3	123,3	123,3	125,1	125,1	125,9	125,9
Onderwijs	80	121,4	121,4	121,6	121,6	125,6	125,6	125,6	125,6	125,6	125,6	125,6	125,6	125,6
Gezondheids- en welzijnszorg	85	121,9	121,9	122,5	122,5	122,5	122,6	122,6	124,3	124,7	124,8	124,8	124,8	124,8
Cultuur en overige dienstverlening	90–93	125,9	126,0	127,7	127,8	128,2	128,7	128,9	128,9	129,5	129,5	130,5	131,1	131,1
Bedrijfsklasse ¹⁾														
Voedings- en genotmiddelenindustrie	15–16	130,3	130,4	131,5	131,5	131,6	132,7	132,7	132,8	133,9	133,9	133,9	134,0	134,0
Grafische industrie	22	127,6	127,8	129,0	131,5	131,5	131,5	131,5	131,5	132,2	132,2	132,2	132,2	132,2
Chemische industrie	24	128,1	128,1	129,7	129,7	129,7	131,5	131,7	131,7	131,8	131,8	131,8	131,8	131,8
Metaal- en elektrotechnische industrie	27–35	128,7	128,7	128,7	128,7	129,5	129,9	129,9	129,9	131,8	131,8	133,8	133,9	133,9
Groothandel	51	128,7	128,7	129,1	129,1	129,1	129,7	129,8	130,0	131,0	131,0	131,0	131,1	131,1
Detailhandel	52	130,6	130,6	131,1	131,7	132,0	132,3	132,3	132,7	134,2	134,2	134,2	135,4	135,4
Financiële instellingen en zakelijke dienstverlening	65–74	125,6	125,6	126,5	126,5	126,8	126,9	126,9	127,1	128,5	128,6	129,0	129,0	129,0
Bankwezen	65	121,4	121,4	121,6	121,6	123,1	123,1	123,1	123,1	127,8	127,8	127,8	127,8	127,8
Verzekeringswezen en pensioenfondsen	66	129,2	129,2	129,4	129,4	129,4	129,7	129,7	132,3	132,3	132,3	132,3	132,3	132,3

¹⁾ Indeling naar economische activiteit volgens de Standaard bedrijfsindeling (SBI 1993).

Tabel 2.3.3
Contractuele loonkosten per uur inclusief bijzondere beloningen
Hourly contractual labour costs including holiday allowance and other benefits

		Sbi-code ¹⁾		1999		2000*										
				nov.	dec.	jan.	febr.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.
1990=100																
Metaal- en elektrotechnische industrie	27–35	129,7	129,7	129,1	129,1	130,0	131,3	131,3	131,3	131,3	133,2	133,2	135,4	135,3	135,3	
Verzekeringswezen en pensioenfondsen	66	131,4	131,4	131,4	131,4	131,4	131,4	131,8	131,8	134,4	134,4	134,4	134,4	134,4	134,4	134,4
Openbaar bestuur	75	129,5	129,5	129,3	129,5	129,6	129,8	129,5	129,5	129,5	129,5	131,4	131,4	132,3	132,3	
Onderwijs	80	130,2	130,2	130,3	130,3	134,6	134,6	134,6	134,6	134,6	134,6	134,6	134,6	134,6	134,6	134,6
Gezondheids- en welzijnszorg	85	126,5	126,5	127,3	127,3	127,3	127,5	127,5	129,2	129,6	129,8	129,8	129,8	129,8	129,8	

¹⁾ Indeling naar economische activiteit volgens de Standaard bedrijfsindeling (SBI 1993).

2.7 Consumptie en sparen

Consumentenprijsindex

Toelichting bij de tabellen 2.7.1– 2.7.4

De consumentenprijsindex (CPI) meet de gemiddelde prijsverandering van de aankopen die huishoudens doen om in hun levensonderhoud te voorzien.

Naast de dagelijkse boodschappen gaat het om zaken als woninghuur, energie en duurzame goederen (auto's e.d.). De CPI houdt ook rekening met de prijs van overheidsdiensten en met consumptiegebonden belastingen, zoals onroerende-zaakbelasting en motorrijtuigenbelasting. Daarentegen blijven verzekerde ziektekosten buiten beschouwing.

De prijzen worden verspreid over het hele land gemeten. Dat gebeurt voor een deel door enquêtrés, die de winkels bezoeken. Daarnaast vindt er schriftelijke en telefonische enquêtering plaats. In de meeste gevallen wordt de prijs eens per maand waargenomen. Producten die in een maand sterk in prijs fluctueren, zoals verse groenten en vers fruit, vereisen een meer frequente meting. Bij andere onderdelen van de CPI, bijvoorbeeld bij woninghuur, kan juist worden volstaan met een lagere frequentie.

Voor drie bevolkingsgroepen wordt maandelijks een consumentenprijsindex berekend:

- alle (particuliere) huishoudens in Nederland;
- werknemersgezinnen met een laag inkomen, d.w.z. in het basisjaar 1995 een bruto gezinsinkomen van minder dan 89 200 gld (mediaan van de inkomensverdeling);
- werknemersgezinnen met een hoog inkomen, d.w.z. in 1995 een bruto gezinsinkomen van meer dan 89 200 gld.

Voor deze groepen wordt bovendien een afgeleide CPI samengesteld (hier niet opgenomen). Deze is berekend als de gewone CPI exclusief het effect van tariefsveranderingen van de indirecte belastingen (BTW en accijnzen) en de consumptie-gebonden belastingen.

De prijsindex van woninginboedels geeft de prijsontwikkeling weer van de gemiddelde samenstelling van inboedels die tegen brand-schade verzekerd zijn. Met deze prijsindex kan de verzekerde waarde van inboedels aan de prijsontwikkeling worden aangepast. De gemiddelde samenstelling van de inboedels is door het CBS bepaald op basis van onderzoeksgegevens van het Verbond van Verzekeraars. Onderdelen van de CPI voor alle huishoudens zijn gebruikt voor het berekenen van deze prijsontwikkeling.

Bron: CBS Consumentenprijzen.

Tabel 2.7.1
Prijsindexcijfers van woninginboedels
Price index numbers of household effects

	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jaar
<i>1995=100</i>													
1996	97,6	98,3	100,4	100,5	100,5	99,7	97,3	97,7	100,2	100,5	100,3	99,4	99,4
1997	97,2	97,9	100,5	100,5	100,4	99,0	97,3	97,8	100,4	100,7	100,7	99,9	99,4
1998	97,6	99,3	101,7	102,1	101,8	100,8	99,0	99,3	101,9	102,0	101,9	100,7	100,7
1999	99,3	100,8	103,4	103,7	103,8	102,9	101,2	102,2	103,8	103,7	103,9	102,7	102,6
2000	100,6	101,8	104,2	104,9	105,2	104,2	102,3	103,1	105,6	106,1	106,2*		

Deze prijsindexcijfers zijn gebaseerd op door het CBS berekende indexcijfers van detailhandelsprijzen met verwerking van gegevens inzake de gemiddelde samenstelling van inboedels, welke zijn verkregen uit onderzoek, dat is ingesteld door het Verbond van Verzekeraars. Zie voor de wijze van berekening de Maandstatistiek van de Prijzen, maart 1982, pagina 8 e.v..

Tabel 2.7.2
Consumentenprijsindexcijfers, alle huishoudens¹⁾
Consumer price index numbers, all households

		Wegings- coëfficiënt	1999	1999	2000												
					nov.	dec.	jan.	febr.	mrt.	apr.	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.*
1995=100																	
0	TOTAAL BESTEDINGEN	100 000	108,6	109,6	109,2	109,1	109,6	110,6	111,0	111,3	111,2	111,3	111,6	112,6	112,9	112,9	
1	VOEDINGSM. EN ALCOHOLVRIJE DRANKEN	13 726	105,0	104,6	104,7	105,1	104,3	104,8	105,4	105,9	105,8	105,5	106,0	106,0	106,8	107,5	
	Voedingsmiddelen	12 414	105,5	105,0	105,0	105,3	104,7	105,2	105,8	106,3	106,2	105,9	106,4	106,4	107,1	107,9	
	Brood en granen	2 324	104,0	104,6	104,5	104,6	104,7	105,2	104,6	104,9	105,0	105,0	105,3	106,1	106,8	107,2	
	Vlees	2 911	103,9	104,7	104,8	104,6	103,9	103,8	103,5	104,1	104,4	104,6	105,0	105,8	106,5	107,8	
	Vis	313	113,1	113,9	113,7	113,9	113,5	114,3	114,5	115,1	121,1	120,2	120,9	121,1	121,9	122,1	
	Melk, kaas en eieren	2 120	101,9	101,8	101,6	102,1	101,0	101,3	101,3	101,0	101,2	101,3	102,3	103,4	103,6	103,9	
	Oliën en vetten	361	102,4	106,2	105,8	106,7	106,4	106,0	105,7	105,5	105,5	105,2	105,2	107,1	107,3	107,7	
	Fruit	986	112,5	107,6	108,2	109,3	110,5	111,0	115,5	122,0	116,7	116,4	122,3	119,0	114,5	113,6	
	Groenten, incl. aardappelen e.d.	1 446	110,7	105,6	105,9	106,9	103,6	106,1	110,1	108,9	109,0	105,6	103,4	99,8	105,9	108,5	
	Suiker en andere zoetwaren	881	101,7	102,4	102,4	102,2	101,7	101,8	101,7	101,8	101,5	101,6	101,5	101,7	102,1	102,5	
	Voedingsmiddelen n.e.g. ²⁾	1 072	108,5	109,0	108,9	109,4	109,4	109,6	110,0	109,8	110,1	110,4	110,6	111,1	111,2	111,7	
	Alcoholvrije dranken	1 312	100,9	101,1	101,6	102,4	101,1	100,9	101,1	101,2	101,5	101,7	102,0	102,4	103,3	103,7	
	Koffie, thee en cacao	568	92,9	92,0	92,1	93,6	94,3	94,3	94,9	94,9	94,8	96,0	96,6	96,8	97,3	97,7	
	Mineraalwater, frisdranken e.d.	744	107,1	108,0	108,8	109,0	106,3	105,9	105,9	106,1	106,6	106,0	106,1	106,6	108,0	108,4	
2	ALCOHOLHOUDENDE DRANKEN EN TABAK	3 980	111,3	112,3	112,3	112,6	113,0	113,1	113,1	113,2	114,6	114,8	114,8	115,2	116,0	116,1	
	Alcoholhoudende dranken	1 923	103,2	103,6	103,6	104,1	103,5	103,6	103,5	103,6	103,7	104,0	104,1	104,6	105,1	105,4	
	Tabak	2 057	118,9	120,5	120,5	120,5	121,8	122,1	122,1	122,1	124,7	124,8	124,8	125,2	126,1	126,1	
3	KLEDING EN SCOEISEL	6 121	105,2	109,5	102,6	91,4	97,6	110,1	111,6	111,3	106,6	93,6	97,5	109,7	110,3	109,2	
	Kleding en kledingstoffen	4 995	104,7	109,0	101,8	89,9	96,7	110,0	111,2	110,9	105,5	92,1	96,4	109,1	109,4	108,0	
	Schoeisel en schoenreparaties	1 126	107,3	111,9	106,2	98,1	101,6	110,5	113,2	113,1	111,1	100,2	102,5	112,3	114,3	114,5	
4	HUISVESTING, WATER, ELEKTRICITEIT EN GAS	26 832	116,1	117,3	117,2	119,4	119,4	119,6	119,7	119,7	119,7	122,7	122,7	122,7	122,9	122,9	
	Huisvesting	20 422	115,8	117,5	117,5	117,5	117,5	117,5	117,5	117,5	117,5	120,5	120,5	120,5	120,5	120,5	
	Normaal onderhoud en reparatie woning	1 623	108,2	109,2	109,0	109,7	109,7	110,3	110,6	110,6	110,9	110,8	111,2	111,6	112,4	112,7	
	Overige diensten i.v.m. woning, w.o. water	839	124,0	124,2	124,2	126,6	126,6	127,0	127,0	127,0	127,0	127,1	127,1	127,1	127,2	127,3	
	Elektriciteit, gas e.a. brandstoffen	3 948	119,0	117,9	117,9	131,8	131,9	133,1	133,1	133,1	133,1	138,0	138,0	137,9	138,5	138,7	
5	STOFFERING, HUISHOUDELIJKE APPARATEN	7 959	103,9	104,3	104,4	104,4	104,5	104,8	105,1	105,5	105,5	105,9	105,9	106,4	106,9	107,2	
	Meubelen, stoffering en decoratie	3 368	105,0	105,4	105,4	105,6	105,7	106,0	106,4	107,1	107,1	108,2	108,0	109,0	109,5	110,0	
	Huishoudtextiel	931	103,2	103,8	103,6	103,6	104,4	104,5	105,0	105,1	105,2	105,0	105,5	106,0	106,4	106,7	
	Verwarmingsapp., kookapp., koelkasten	904	95,1	94,7	94,7	93,0	92,7	92,5	92,9	93,3	93,2	93,1	93,0	92,8	92,7	92,8	
	Vaat- en glaswerk en huishoudelijke app.	470	104,4	105,1	105,6	105,7	105,8	105,6	105,8	106,5	106,1	105,7	105,7	105,9	106,0	105,8	
	Gereedschappen en werktuigen voor huis	430	101,9	103,6	103,0	103,4	103,6	103,6	103,0	103,1	103,7	103,6	103,2	103,1	103,1	103,6	
	Dagelijks woningonderhoud	1 856	107,0	107,4	107,6	108,3	107,9	108,7	109,1	109,0	109,0	109,1	109,3	109,4	110,3	110,6	
6	GEZONDHEID	544	105,5	106,2	106,0	106,4	106,5	106,5	107,0	107,3	107,2	107,2	107,3	107,4	108,0	108,0	
7	VERVOER	10 707	106,2	108,6	109,0	109,3	111,2	112,4	111,5	113,6	115,4	115,0	115,0	116,3	116,3	115,9	
	Aankoop voertuigen	4 211	99,3	100,2	100,3	100,6	100,6	100,6	100,6	100,8	101,1	101,3	101,3	101,5	102,3	102,4	
	Gebruik van privé-voertuigen	4 784	111,5	116,1	116,8	117,1	121,1	123,7	121,1	125,5	129,3	127,8	127,7	130,8	130,2	129,3	
	Vervoersdiensten	1 712	108,3	108,2	108,2	109,3	109,4	109,5	111,6	111,6	111,6	112,6	113,0	112,1	111,9	111,9	
8	COMMUNICATIE	1 862	104,6	101,9	100,0	100,1	100,1	100,0	99,2	99,2	99,2	98,0	98,4	98,4	96,7	96,7	
9	RECREATIE EN CULTUUR	11 329	103,5	103,7	104,0	105,1	105,2	104,8	106,0	106,0	105,8	105,7	105,8	106,0	106,4	106,7	
	Apparaten, toebehoren incl. reparatie	4 744	92,9	92,4	92,9	93,4	93,5	92,2	93,3	93,1	93,0	92,4	92,4	92,4	92,9	94,0	
	Recreatie en cultuur	3 092	113,2	114,5	114,6	116,2	116,3	116,3	117,6	117,8	117,9	118,1	118,3	118,6	119,1	118,6	
	Kranten, boeken en schrijftuigen	2 150	111,9	112,3	112,5	115,0	115,2	115,5	115,4	115,3	114,9	114,9	115,2	115,6	115,9	116,1	
	Pakketreizen	1 343	104,8	105,0	105,2	105,2	105,2	105,2	109,1	109,1	109,1	109,2	109,2	109,2	109,2	109,2	
10	ONDERWIJS	376	110,7	112,7	112,7	112,6	112,6	112,6	113,1	113,4	113,4	113,4	113,6	118,1	117,3	117,3	
11	HOTELS, CAFÉS EN RESTAURANTS	5 521	110,1	110,3	110,5	110,6	111,4	111,9	112,8	113,0	113,4	115,0	115,0	115,0	115,3	113,9	
	Restaurants, cafés en kantines	4 387	110,2	111,0	111,0	111,6	111,9	112,2	112,7	112,9	113,0	113,8	114,0	114,2	114,3	114,6	
	Accommodatie	1 134	109,6	107,2	108,4	106,5	109,3	111,1	113,5	113,5	114,7	119,3	119,0	118,0	119,4	111,1	
12	DIVERSE GOEDEREN EN DIENSTEN	6 293	104,3	105,3	105,2	105,8	105,6	105,7	106,1	106,2	106,2	106,4	106,5	106,6	107,0	107,1	
	Lichaamsverzorging	1 980	109,5	110,5	110,7	110,3	109,7	109,6	109,9	110,2	110,3	110,4	110,7	110,8	111,4	111,8	
	Artikelen voor persoonlijk gebruik n.e.g. ²⁾	891	98,3	98,4	97,8	97,5	97,9	98,0	98,2	98,3	98,1	97,7	97,6	98,2	98,8	99,2	
	Verzekering	2 486	101,8	102,9	102,9	103,3	103,3	103,5	104,3	104,3	104,3	104,7	104,7	104,7	104,9	104,6	
	Bankdiensten n.e.g. ²⁾	31	102,0	102,0	102,0	104,5	104,5	104,5	104,5	104,5	104,5	104,5	104,5	104,5	104,5	104,5	
	Andere diensten n.e.g. ²⁾	905	105,9	107,2	107,2	110,7	110,7	110,7	110,7	110,7	110,7	111,2	111,2	111,2	111,3	111,3	
13	CONSUMPTIEGEBONDEN BELASTING EN OVERHEIDSDIENSTEN	4 750	110,7	111,9	111,9	104,7	104,7	104,7	104,8	104,8	104,8	104,8	104,8	105,4	105,4	105,4	
	Consumptiegebondenbelastingen	3 785	108,9	108,9	108,9	99,9	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
	Overheidsdiensten	965	117,7	123,4	123,4	123,7	123,7	123,7	123,7	123,7	123,7	123,8	123,8	126,4	126,3	126,3	

¹⁾ De prijsindexcijfers geven het prijsverloop weer van een pakket goederen en diensten, zoals dit in 1995 gemiddeld door huishoudens werd aangeschaft in Nederland.

²⁾ Niet eerder genoemd.

Tabel 2.7.3
Consumentenprijsindexcijfers, werknemersgezinnen met laag inkomen¹⁾
Consumer price index numbers, households of wage earners with low income

		Wegings- coëfficiënt	1999	1999	2000												
					nov.	dec.	jan.	febr.	mrt.	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.*
			1995=100														
0	TOTAAL BESTEDINGEN	100 000	108,4	109,4	109,0	108,8	109,4	110,4	110,6	111,0	110,9	110,9	111,3	112,3	112,6	112,7	
1	Voedingsm. en alcoholvrije dranken	15 453	104,8	104,5	104,5	104,9	104,1	104,5	105,0	105,4	105,3	105,1	105,6	105,7	106,5	107,2	
2	Alcoholhoudende dranken en tabak	4 153	111,6	112,5	112,5	112,6	113,3	113,5	113,4	113,5	114,7	114,9	115,0	115,5	116,6	116,8	
3	Kleding en schoeisel	6 074	104,9	109,2	102,2	91,4	97,6	110,0	111,4	111,0	106,2	93,3	97,2	109,3	109,8	108,9	
4	Huisvesting, water, elektriciteit en gas	26 279	116,0	117,2	117,2	119,4	119,4	119,6	119,6	119,6	119,7	122,6	122,6	122,7	122,8	122,9	
5	Stoffering, huishoudelijke apparaten	7 847	103,2	103,5	103,5	103,6	103,6	103,7	104,0	104,3	104,3	104,8	104,8	105,2	105,7	106,1	
6	Gezondheid	516	105,4	106,0	105,9	106,2	106,3	106,3	106,9	107,1	107,0	107,0	107,1	107,2	107,8	107,8	
7	Vervoer	10 657	106,3	108,8	109,2	109,5	111,4	112,7	111,7	113,9	115,8	115,2	115,2	116,7	116,7	116,3	
8	Communicatie	1 655	104,5	101,6	100,1	99,8	99,8	99,7	98,9	98,9	98,9	97,7	98,1	98,1	96,4	96,4	
9	Recreatie en cultuur	11 047	103,6	103,8	104,1	105,2	105,3	104,8	106,0	106,0	105,9	105,7	105,8	106,0	106,4	106,8	
10	Onderwijs	376	110,7	112,7	112,7	112,6	112,6	112,6	113,1	113,4	113,4	113,4	113,6	118,1	117,3	117,3	
11	Hotels, cafés en restaurants	4 884	110,1	110,2	110,5	110,5	111,3	111,9	112,9	113,2	113,5	115,3	115,3	114,9	115,3	113,7	
12	Diverse goederen en diensten	6 253	104,1	105,0	105,0	105,4	105,2	105,3	105,7	105,7	105,7	105,9	106,1	106,1	106,5	106,6	
13	Consumptiegebonden belasting en overheidsdiensten	4 806	109,7	110,7	110,7	103,9	103,9	103,9	104,0	104,0	104,0	104,1	104,1	104,5	104,5	104,5	

¹⁾ De prijsindexcijfers geven het prijsverloop weer van een pakket goederen en diensten, zoals dit in 1995 gemiddeld werd aangeschaft door werknemersgezinnen met een gezinsinkomen beneden de mediaan van de inkomensverdeling in het basisjaar (1995).

Tabel 2.7.4
Consumentenprijsindexcijfers, werknemersgezinnen met hoog inkomen¹⁾
Consumer Price Index numbers, households of wage earners with high income

		Wegings- coëfficiënt	1999	1999	2000												
					nov.	dec.	jan.	febr.	mrt.	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.*
			1995=100														
0	TOTAAL BESTEDINGEN	100 000	107,7	108,7	108,3	108,0	108,7	109,9	110,2	110,6	110,5	110,2	110,6	111,8	112,1	112,1	
1	Voedingsm. en alcoholvrije dranken	12 486	105,2	104,8	104,9	105,3	104,5	104,9	105,6	106,0	105,9	105,6	106,1	106,1	106,9	107,6	
2	Alcoholhoudende dranken en tabak	3 353	110,5	111,6	111,6	111,9	112,0	112,1	112,1	112,2	113,6	113,8	113,9	114,3	114,9	115,0	
3	Kleding en schoeisel	7 209	105,1	109,4	102,5	91,5	97,7	110,2	111,5	111,1	106,4	93,5	97,4	109,6	110,2	109,1	
4	Huisvesting, water, elektriciteit en gas	21 748	115,9	117,1	117,1	119,2	119,2	119,4	119,4	119,4	119,4	122,4	122,4	122,4	122,6	122,6	
5	Stoffering, huishoudelijke apparaten	9 204	104,3	104,8	104,9	105,0	105,1	105,5	105,8	106,2	106,2	106,7	106,7	107,2	107,7	108,0	
6	Gezondheid	508	105,3	106,0	105,9	106,2	106,3	106,3	106,8	107,1	107,0	107,0	107,1	107,2	107,8	107,8	
7	Vervoer	13 168	105,9	108,2	108,6	109,0	110,7	111,9	111,1	113,0	114,7	114,3	114,4	115,7	115,9	115,5	
8	Communicatie	1 377	105,2	102,2	99,9	100,4	100,4	100,4	99,5	99,5	99,5	98,2	98,8	98,8	97,2	97,2	
9	Recreatie en cultuur	13 075	102,4	102,6	102,9	103,9	104,1	103,7	104,9	104,8	104,7	104,6	104,7	104,9	105,2	105,5	
10	Onderwijs	484	110,7	112,7	112,7	112,6	112,6	112,6	113,1	113,5	113,5	113,5	113,6	118,1	117,3	117,3	
11	Hotels, cafés en restaurants	6 062	109,8	110,0	110,2	110,2	111,0	111,6	112,5	112,6	113,0	114,4	114,6	114,7	115,1	113,6	
12	Diverse goederen en diensten	7 043	103,9	104,9	104,8	105,3	105,2	105,3	105,7	105,8	105,8	106,0	106,1	106,2	106,5	106,6	
13	Consumptiegebonden belasting en overheidsdiensten	4 283	107,9	109,2	109,2	104,3	104,3	104,3	104,4	104,4	104,4	104,4	104,4	105,0	105,0	105,0	

¹⁾ De prijsindexcijfers geven het prijsverloop weer van een pakket goederen en diensten, zoals dit in 1995 gemiddeld werd aangeschaft door werknemersgezinnen met een gezinsinkomen beneden de mediaan van de inkomensverdeling in het basisjaar (1995).

Conjunctuurenquête bij consumenten, december 2000 (algemeen)

Toelichting bij tabel 2.7.5

Het Centraal Bureau voor de Statistiek houdt sinds 1972 regelmatig conjunctuurenquêtes onder consumenten. Hoofddoel van deze enquêtes is het verschaffen van actuele informatie over consu-

mentenvertrouwen en consumentenverwachtingen met betrekking tot de algemene economische ontwikkeling en de financiële situatie van het eigen huishouden. Met ingang van april 1986 wordt deze conjunctuurenquête maandelijks gehouden. De steekproef in december 2000 omvatte 1 453 telefoonnummers, waarbij 932 maal respons is verkregen. De totale non-respons bedroeg in december 36 procent

Bron: CBS Consumenten conjunctuuronderzoek.
Inl. tel. (045) 570 74 87.

Tabel 2.7.5

Houdingen en verwachtingen van consumenten t.a.v. een aantal aspecten van de economische situatie in Nederland en de eigen financiële situatie, december 2000¹⁾
Attitudes and expectations of consumers concerning some aspects of the economic situation in the Netherlands and their financial situation, December 2000

	1999	2000											
	dec.	jan.	febr.	maart	april	mei	juni ²⁾	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.
<i>absoluut</i>													
Aantal respondenten	915	915	931	932	911	915	543	877	882	898	918	970	932
<i>%</i>													
1. Economische situatie laatste 12 maanden													
duidelijk verbeteren	15	26	19	19	19	18	19	15	20	19	19	14	15
iets verbeteren	25	28	26	26	27	26	25	26	22	24	21	21	20
ongewijzigd blijven	45	35	42	40	40	44	39	45	45	43	43	48	48
iets verslechteren	5	4	5	4	3	3	3	5	3	4	4	6	6
duidelijk verslechteren	3	3	2	3	3	3	4	2	4	3	4	4	5
weet niet	7	5	7	8	8	7	9	7	6	7	8	8	5
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2. Economische situatie komende 12 maanden													
duidelijk verbeteren	3	7	5	7	6	5	6	5	7	6	6	4	6
iets verbeteren	17	26	20	23	23	20	21	21	18	21	19	17	17
ongewijzigd blijven	52	49	53	48	52	56	51	53	54	50	50	50	48
iets verslechteren	12	9	10	10	7	8	8	9	8	12	11	14	15
duidelijk verslechteren	5	3	3	3	2	2	2	3	4	4	5	5	5
weet niet	11	7	10	9	10	9	11	9	9	7	8	9	8
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
3. Financiële situatie laatste 12 maanden													
duidelijk verbeterd	15	15	15	15	13	13	14	13	16	12	13	11	12
iets verbeterd	17	14	15	16	16	17	17	14	16	17	18	17	16
ongewijzigd	56	57	57	54	57	59	56	61	57	58	56	57	58
iets verslechterd	6	6	6	7	6	5	7	6	5	7	6	7	8
duidelijk verslechterd	5	7	6	5	7	5	4	5	5	5	6	6	4
weet niet	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
4. Financiële situatie komende 12 maanden													
duidelijk verbeteren	12	10	12	9	11	10	9	7	10	10	10	9	11
iets verbeteren	15	16	15	16	15	13	17	16	16	16	18	16	14
ongewijzigd blijven	60	61	61	62	63	65	62	65	63	61	60	61	61
iets verslechteren	6	6	6	7	5	6	5	6	6	6	5	7	7
duidelijk verslechteren	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3
weet niet	4	3	4	3	4	3	4	4	2	4	4	4	4
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
5. Gunstige tijd voor aankoop duurzame artikelen													
gunstige tijd	40	48	44	44	45	44	51	51	51	49	46	43	48
niet gunstig/ongunstig	31	30	33	34	33	34	29	28	27	30	30	34	25
ongunstig	17	10	10	8	9	8	8	9	10	10	11	14	15
weet niet	11	12	13	14	13	14	12	12	12	12	14	9	11
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
6. Prijzen laatste 12 maanden													
sterk gestegen	13	15	14	16	14	14	22	19	15	19	21	19	15
matig gestegen	41	45	36	39	36	40	41	43	42	45	44	45	44
zwak gestegen	8	8	8	9	9	8	9	8	8	8	8	9	8
vrijwel gelijk gebleven	32	29	34	29	31	32	23	27	31	25	25	23	29
gedaald	1	0	2	2	4	1	1	1	1	1	1	0	0
weet niet	6	3	5	5	5	5	5	3	4	3	2	4	4
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
7. Prijzen komende 12 maanden													
sterker stijgen	29	32	25	22	22	23	22	21	23	27	29	31	41
evenveel stijgen	38	38	35	40	36	40	42	38	38	41	38	40	34
minder stijgen	2	3	3	4	5	3	3	6	5	7	6	5	3
gelijk blijven	22	20	25	23	28	28	23	29	27	21	21	18	17
dalen	1	2	6	3	3	1	2	2	1	1	1	2	1
weet niet	7	4	6	7	7	6	8	5	6	3	5	5	4
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabel 2.7.5 (slot / end)

Houdingen en verwachtingen van consumenten t.a.v. een aantal aspecten van de economische situatie in Nederland en de eigen financiële situatie, december 2000¹⁾
 Attitudes and expectations of consumers concerning some aspects of the economic situation in the Netherlands and their financial situation, December 2000

	1999	2000											
	dec.	jan.	febr.	maart	april	mei	juni ²⁾	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.
	%												
8. Werkloosheid komende 12 maanden													
duidelijk stijgen	5	3	2	3	3	3	3	3	4	4	3	3	3
enigszins stijgen	10	6	5	7	5	7	8	7	8	6	5	7	5
gelijk blijven	38	38	37	38	32	35	38	39	35	42	40	41	46
iets dalen	31	35	36	34	37	35	29	31	32	31	32	32	29
duidelijk dalen	12	14	14	12	17	15	15	13	15	14	14	11	11
weet niet	4	5	6	6	6	5	7	6	6	4	6	7	6
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
9. Financiële situatie eigen huishouden op dit moment													
schulden maken	2	2	2	2	3	2	1	1	2	2	2	2	2
spaarmiddelen aanspreken	3	3	3	4	3	3	2	3	4	3	3	4	3
precies rondkomen	41	39	41	40	35	39	37	42	39	41	40	40	37
beetje geld overhouden	36	37	37	35	41	38	39	36	36	35	36	35	40
veel geld overhouden	16	17	15	16	16	16	18	14	18	17	17	17	16
weet niet	2	2	2	3	3	2	3	3	2	2	1	2	3
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
10. Geld opzij leggen komende 12 maanden													
jazeker	59	54	58	60	60	57	56	55	58	59	61	56	57
ja, misschien	12	13	11	11	13	13	12	13	11	11	13	13	12
waarschijnlijk niet	9	10	8	6	6	8	6	8	7	7	6	8	7
zeker niet	17	19	20	19	17	18	20	19	20	19	16	19	20
weet niet	4	4	4	4	4	3	6	5	4	3	4	5	5
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
11. Sparen zinvol													
jazeker	70	71	74	74	74	73	68	70	72	72	74	72	69
ja, misschien	8	7	5	5	5	7	7	7	6	7	4	6	7
waarschijnlijk niet	5	5	6	5	4	5	6	7	4	6	5	5	7
zeker niet	13	14	13	13	13	12	12	13	15	12	14	14	14
weet niet	4	3	3	3	4	3	7	4	4	2	4	4	3
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
12. Aankoop duurzame artikelen komende 12 maanden													
veel meer	6	7	7	6	7	6	5	6	5	6	7	7	7
een beetje meer	9	9	8	8	7	9	7	8	9	8	9	9	7
evenveel	52	55	56	58	54	56	57	53	51	52	49	56	53
iets minder	11	10	11	8	10	8	11	9	12	10	10	9	11
veel minder	18	15	16	17	17	18	15	19	19	20	21	16	18
weet niet	3	4	3	3	4	3	4	4	4	4	3	4	4
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
13. Auto kopen komende 2 jaren													
jazeker	18	17	19	16	17	14	15	14	16	14	16	17	14
ja, misschien	9	12	12	11	8	12	11	11	11	10	10	10	10
waarschijnlijk niet	17	16	15	17	16	17	18	19	15	15	18	16	18
zeker niet	55	53	52	55	57	55	54	55	55	58	55	55	55
weet niet	2	2	2	1	2	2	2	2	3	2	2	2	3
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
14. Woning kopen of bouwen komende 2 jaren													
jazeker	5	6	5	4	5	5	3	5	6	5	6	5	5
ja, misschien	10	8	6	8	6	8	5	5	6	5	6	5	6
waarschijnlijk niet	8	8	5	6	6	6	8	6	6	8	7	7	8
zeker niet	77	75	82	80	81	79	82	83	80	79	81	81	80
weet niet	1	3	2	1	2	2	2	2	2	2	1	2	2
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
15. Onderhoud of verbetering woning komende 12 maanden													
jazeker	26	24	27	30	26	24	23	27	27	26	28	27	23
ja, misschien	6	6	4	5	6	5	6	4	3	5	3	5	6
waarschijnlijk niet	6	7	5	4	5	5	6	5	6	7	6	7	7
zeker niet	61	61	63	60	62	64	64	63	63	61	62	60	62
weet niet	1	1	1	1	1	2	0	1	1	1	1	1	1
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
16. Waarop bezuinigen bij daling netto inkomen													
voeding, dranken, tabak	9	5	6	6	7	7	7	6	6	6	6	6	5
kleding, schoeisel	6	8	7	7	7	8	9	7	7	9	10	9	9
auto	13	14	12	13	14	12	13	14	15	18	13	13	14
vakantie, uitgaan	15	17	18	17	15	15	17	17	16	17	19	16	16
duurzame artikelen	23	19	18	23	19	22	21	22	21	19	20	23	20
overige	21	20	21	19	20	23	19	17	23	22	19	21	23
weet niet	13	16	18	15	17	14	15	17	11	9	14	11	13
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

¹⁾ Dit onderzoek wordt medegefinancierd door de Europese Gemeenschap.

²⁾ Door omstandigheden omvat het onderzoek over de maand juni 543 geënquêteerden. Normaal gesproken maken ongeveer 900 personen deel uit van de steekproef. Door de kleinere steekproefomvang zijn de onnauwkeurigheidsmarges bij de uitkomsten iets groter dan gebruikelijk.

2.8 Internationaal

Inflatie

Toelichting bij de Geharmoniseerde Consumentenprijsindex

Het CBS stelt sinds maart 1997, naast de nationale consumentenprijsindex, ten behoeve van de Europese Unie (EU) ook de geharmoniseerde consumentenprijsindex van Nederland samen. De geharmoniseerde index dient voor vergelijkingen binnen de Europese Unie, maar is minder geschikt om de nationale inflatie weer te geven.

De consumentenprijsindex voor de monetaire unie (EURO-11, CPIMU) geeft de gemiddelde prijsontwikkeling weer in de 11 landen die met ingang van 1 januari 1999 meedoen in de Economische en Monetaire Unie.

De EURO-15 geeft de gemiddelde prijsontwikkeling weer van de 15 lidstaten van de Europese Unie.

Wijzigingen in de geharmoniseerde index vanaf januari 2000

Het belangrijkste verschil tussen de geharmoniseerde index en de nationale consumentenprijsindex betreft de consumptiepakketten waarop zij betrekking hebben. Wonen in een eigen huis (huurwaarde), consumptiegebonden belastingen (onroerendezaakbelasting, motorrijtuigenbelasting e.d.), uitgaven in het buitenland, contributies en collegegelden worden bijvoorbeeld wel meegenomen in de nationale index, maar niet in de geharmoniseerde.

Met ingang van januari 2000 is de dekking van de geharmoniseerde index uitgebreid. Daarbij is zowel het inbegrepen pakket goederen en diensten uitgebreid als de bevolking waarop de index betrekking heeft.

De volgende artikelen zijn toegevoegd:

- Afvalstoffenheffing en rioolrecht,
- Een deel van de gezondheidszorg. Inbegrepen waren al een aantal niet onder een verzekering vallende uitgaven. Daaraan zijn toegevoegd medische artikelen en diensten, welke zijn geconsumeerd door particulier verzekerden, ook als deze door de particuliere verzekeraar zijn vergoed. Niet inbegrepen zijn echter ziekenhuisdiensten. Ook is niet inbegrepen de medische consumptie van personen die onder de Ziekenfondswet verzekerd zijn, en die door het ziekenfonds wordt betaald.
- Collegegelden en les gelden,
- Eigen bijdragen aan de kinderopvang in crèches en dergelijke,
- Diensten van de ziektekostenverzekeraars,
- Schadeverzekeringen, maar geen levensverzekeringen.

De geharmoniseerde consumentenprijsindex heeft tot december 1999 betrekking gehad op de consumptie van Nederlandse ingezetenen binnen Nederland. Uitgesloten was de consumptie van bewoners van institutionele huishoudens. Ook consumptie in het buitenland is niet in de berekening opgenomen. De dekking van de geharmoniseerde index is op twee punten uitgebreid:

- De consumptieve uitgaven van niet-ingezetenen, die binnen Nederland worden gedaan, worden meegenomen. Bijvoorbeeld uitgaven van buitenlandse toeristen in Nederlandse hotels.
- De consumptieve uitgaven van bewoners van instellingen en tehuizen. Het gaat hierbij niet om de kosten van bijvoorbeeld de zorg die een bejaardentehuis aan de bewoners biedt, maar om de persoonlijke uitgaven voor goederen en diensten die niet door het tehuis worden verstrekt.

Deze wijzigingen hebben betrekking op het prijsverloop vanaf december 1999. De uitkomsten tot en met december 1999 zijn dan ook niet herzien.

Tabel 2.8.1
Geharmoniseerde consumentenprijsindex
Harmonized indices of consumer prices

	1998	1999	1999	2000						
			okt.	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.*
<i>1996=100</i>										
België	102,4	103,6	103,9	105,9	106,2	106,6	107,0	107,1	107,9	107,7
Duitsland	102,1	102,8	102,9	104,3	104,2	104,9	105,4	105,2	105,7	105,4
Finland	102,6	103,9	104,6	106,5	107,0	107,4	106,9	107,0	108,1	108,2
Frankrijk	102,0	102,5	102,8	104,0	104,2	104,5	104,3	104,5	105,1	105,0
Ierland	103,4	106,0	107,0	110,5	111,3	111,9	111,9	112,5	112,8	113,4
Italië	103,9	105,7	106,3	107,7	108,1	108,4	108,6	108,6	108,9	109,2
Luxemburg	102,4	103,4	104,4	106,6	106,6	108,1	107,0	107,7	108,5	108,9
Nederland	103,7	105,8	106,4	108,0	108,3	108,3	108,0	108,4	109,4	109,8
Oostenrijk	102,0	102,5	102,7	104,2	104,1	104,5	104,2	104,3	104,7	104,9
Portugal	104,2	106,4	106,6	108,4	109,1	109,7	110,2	110,3	110,2	110,5
Spanje	103,7	106,0	106,7	108,8	109,0	109,3	110,0	110,4	110,8	111,0
EURO-11	102,7	103,8	104,2	105,7	105,8	106,3	106,5	106,5	107,0	107,0
Denemarken	103,3	105,4	106,2	108,0	108,4	108,8	108,3	108,0	109,0	109,2
Griekenland	110,2	112,6	113,5	116,3	116,6	115,9	113,9	114,1	116,5	117,8
Ver. Koninkrijk	103,4	104,8	105,1	105,5	105,7	105,9	105,4	105,4	106,2	106,1
Zweden	102,9	103,4	104,2	104,4	105,0	105,0	104,4	104,5	105,4	105,6
EURO-15	103,0	104,3	104,6	106,0	106,1	106,5	106,5	106,5	107,1	107,2
IJsland ¹⁾	103,2	105,4	107,4	109,4	109,8	110,2	110,9	110,2	110,4	111,5
Noorwegen ¹⁾	104,6	106,8	107,5	109,7	109,8	110,5	110,0	109,7	110,7	110,8

¹⁾ De landen IJsland en Noorwegen berekenen eveneens een geharmoniseerde index volgens de uitgangspunten van de Europese Unie (EU). Deze landen zijn echter geen lid van de EU.

Werkloosheid

Tabel 2.8.2
Werkzoekenden zonder baan¹⁾
Unemployment rates

	1996	1997	1998	1999	1999	2000		
					okt.	aug.*	sept.*	okt.*
<i>in % van de beroepsbevolking</i>								
België	9,7	9,4	9,5	9,0	8,9	8,6	8,6	8,5
Denemarken	6,8	5,6	5,2	5,2	.	4,9	5,0	.
Duitsland	8,9	9,9	9,4	8,7	8,7	8,3	8,3	8,2
Frankrijk	12,4	12,3	11,8	11,3	10,9	9,6	9,5	9,3
Griekenland	9,6	9,8	10,7	.	.	.	.	.
Ierland	11,7	9,9	7,7	5,8	5,3	4,4	4,3	4,2
Italië	11,7	11,7	11,8	11,3	11,1	.	.	.
Luxemburg	3,0	2,7	2,7	2,3	2,3	2,1	2,1	2,1
Nederland	6,3	5,2	4,0	3,3	2,9	2,7	2,7	.
Portugal	7,3	6,8	5,2	4,5	4,2	4,2	4,2	4,1
Spanje	22,2	20,8	18,7	15,8	15,1	14,0	13,8	13,6
Verenigd Koninkrijk	8,2	7,0	6,3	6,1	.	5,4	.	.
Finland	14,6	12,7	11,4	10,2	.	9,7	9,7	9,6
Zweden	9,6	9,9	8,3	7,2	5,9	5,9	5,5	5,4
Oostenrijk	4,3	4,4	4,5	3,7	3,6	3,2	3,2	3,2
EURO-15	10,8	10,6	9,9	9,2	.	8,3	8,3	8,2
Verenigde Staten	5,4	4,9	4,5	4,2	4,1	4,1	3,9	3,9
Japan	3,4	3,4	4,1	4,7	4,6	4,6	4,7	4,7

Bron: Eurostat.

¹⁾ Het betreft personen zonder werk die betaald werk zoeken en onmiddellijk voor een werkkring beschikbaar zijn (werkloosheid volgens de ILO-definitie). De maand- en jaarcijfers zijn door Eurostat berekend op grond van het Labour Force Survey (EU) en gegevens over de geregisteerde werkloosheid.

Eerder verschenen

Trefwoord	Bron	Artikel/ tabellen	Uitgave	Pag.
Actieven <i>Zie: inkomen</i>				
Allochtonen <i>Zie: etniciteit</i>				
Arbeidsdeelname				
Allochtonen op de arbeidsmarkt	EBB	artikel	2000/12	21–24
(Beroeps)bevolking en werkloosheid	EBB	tabellen	2000/12	29–36
Aantal vacatures onverminderd hoog	VAC	persbericht	2000/10	18–20
Werkloze allochtonen op weg naar de arbeidsmarkt	SOZ	artikel	2000/10	21–27
Managers uit de VS en informatici uit India: de nieuwe gastarbeiders	DRV	artikel	2000/11	28–31
Arbeidsmarktpositie en opleidingsniveau van personen met een bijstandsuitkering in 1997	SOC	artikel	1999/12	20–32
Een nieuwe weg voor statistieken over personen: het Sociaal Statistisch Bestand (SSB)	SSB	artikel	1999/9	22–29
Hoe komen baanvinders aan het werk?	SEP	artikel	1999/6	21–23
Buitenlandse werknemers	AR	artikel	1999/3	42–45
Recordgroei arbeidsvolume 1997	AR	persbericht	1998/8	7–8
Gesubsidieerde arbeid in de EBB 1997	EBB	artikel	1998/8	21–26
<i>Zie ook: beroepsbevolking</i>				
Arbeidsduur				
Banen, uur-, maand- en jaarlonen werknemers, werknemers met loon rond min. loon, 1998 nader voorlopig en 1999 voorlopig	EWL	tabellen	2000/12	41–94
Loon naar opleidingsniveau en beroep: het Loonstructuuronderzoek 1997	EWL	artikel	2000/4	19–49
Banen, uurloon, jaarloon, minimum-loon, 1997, 1998	EWL	tabel	2000/3	44–97
Uitkomsten over banen van werknemers bij bedrijven en instellingen, lonen en arbeidsduur	EWL	tabel	1999/5	42–91
Contractuele arbeidsduur, jaargegevens	CAO	tabel	1999/5	96
Contractuele arbeidsduur, definitieve gegevens	CAO	tabel	1999/5	98
Banen, lonen, arbeidsduur, 1995 en 1996	EWL	tabel	1998/12	30–81
Ruim een half miljoen overwerkers	JWL	artikel	1997/7	21–24
Arbeidsjaren				
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2000/4	AR	artikel	2000/12	19–20
Allochtonen op de arbeidsmarkt	EBB	artikel	2000/12	21–24
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2000/3	AR	artikel	2000/9	25–26
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt	AR	artikel	2000/6	19–20
Hoe komen baanvinders aan het werk?	SEP	artikel	1999/6	21–23
<i>Zie ook: werkgelegenheid</i>				
Arbeidskosten				
CAO-lonen per uur/maand, contractuele loonkosten	CAO	tabellen	2000/12	97–98
CAO-lonen per uur/maand	CAO	tabel	2000/4	63–64
Contractuele loonkosten per uur	CAO	tabel	2000/4	65
CAO-lonen per uur/maand; jaargegevens	CAO	tabel	2000/4	65–66
Contractuele arbeidsduur volwassen werknemers jaargegevens	CAO	tabel	2000/4	66
CAO-lonen per uur/maand, definitieve gegevens 1999	CAO	tabel	2000/4	67–68
Contractuele arbeidsduur volwassen werknemers; definitieve gegevens 1999	CAO	tabel	2000/4	68
CAO-lonen per uur/maand, jaargegevens	CAO	tabel	1999/5	95–96
CAO-lonen per uur/maand, definitieve gegevens	CAO	tabel	1999/5	97–98
Arbeidsongeschiktheid				
Arbeidsongeschiktheid autoctonen en allochtonen	SOZ	persbericht	2000/12	17–18
Vergelijkingsonderzoek arbeidsongeschiktheidsuitkeringen 1995	EBB	artikel	1998/1	25–42
<i>Zie ook: inkomen sociale zekerheid</i>				
Arbeidsvolumina <i>Zie: arbeidsjaren</i>				
Banen				
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2000/4	AR	artikel	2000/12	19–20
Banen, uur-, maand- en jaarlonen werknemers, werknemers met loon rond min. loon, 1998 nader voorlopig en 1999 voorlopig	EWL	tabellen	2000/12	41–94

Trefwoord	Bron	Artikel/ tabellen	Uitgave	Pag.
Banen werknemers	EWL	tabellen	2000/11	43–51
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2000/3	AR	artikel	2000/9	25–26
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt	AR	artikel	2000/6	19–20
Banen van werknemers naar regeling van de werktijden en overwerk, 31 december, 1997	EWL	tabel	2000/5	27
Banen van werknemers: het aandeel van diverse groepen werknemers, 31 december, 1997	EWL	tabel	2000/5	28
Banen van werknemers 31/12/97 en 31/12/98	EWL	tabel	2000/3	32–40
Banen, uurloon, jaarloon, minimum-loon, 1997, 1998	EWL	tabel	2000/3	44–97
Een nieuwe weg voor statistieken over personen: het Sociaal Statistisch Bestand (SSB)	SSB	artikel	1999/9	22–29
Hoe komen baanvinders aan het werk? Uitkomsten over banen van werknemers bij bedrijven en instellingen, lonen en arbeidsduur	SEP	artikel	1999/6	21–23
Banen naar regio, c.c. activiteit en geslacht, 1997	EWL	tabel	1999/5	42–91
Banen naar regio, 1996 (nader voorlopig)	EWL	tabel	1998/12	82–90
1997 (voorlopig)	EWL	tabel	1998/12	82–83
Banen, lonen arbeidsduur, 1995 en 1996	EWL	tabel	1998/12	30–81
Sterke groei werkgelegenheid	AR	persbericht	1998/11	18–20
Elektronische dataverzameling van arbeid- en loongegevens	EWL	artikel	1998/11	25–28
Recordgroei arbeidsvolume 1997	AR	persbericht	1998/8	7–8
<i>Zie ook: werkgelegenheid werknemers</i>				
Bedrijfstak en -klasse <i>Zie: economische activiteit</i>				
Beroep				
Werkbelasting, een top-10 van de zwaarste beroepen	EBB	artikel	2000/9	27–29
1999: werkgelegenheid groeit opnieuw met 200 duizend	EBB	persbericht	2000/3	7–10
Een nieuwe weg voor statistieken over personen: het Sociaal Statistisch Bestand (SSB)	SSB	artikel	1999/9	22–29
Hoe komen baanvinders aan het werk? Stroom van de arbeidsmarkt werkzame beroepsbevolking	SEP	artikel	1999/6	21–23
Arbeidsdeelname en plaats in het huishouden: uitkomsten 1981–1995	EBB	artikel	1996/12	24–30
Tillen op het werk	EBB	artikel	1996/11	29–45
	EBB	artikel	1996/1	12–15
Beroepsbevolking				
Trends in de beroepsbevolking van de Europese Unie, 1985–2050	Eurostat	artikel	2001/01	15–19
(Beroeps)bevolking en werkloosheid	EBB	tabellen	2000/12	29–36
Bij een arbeidsbureau ingeschreven van 16–64 jaar naar arbeidspositie vlg EBB	EBB	tabel	2000/11	40
Banen werknemers	EWL	tabellen	2000/11	43–51
Werkbelasting, een top-10 van de zwaarste beroepen	EBB	artikel	2000/9	27–29
Nieuwe standaarddefinitie voor allochtonen	EBB	artikel	2000/8	45–48
Arbeidsmarkt: verschil tussen Utrecht en Noorden van het land blijft groot	EBB	persbericht	2000/7	15–16
Bij een arbeidsbureau ingeschreven van 16–64 jaar volgens de Enquête beroepsbevolking	EBB	tabel	2000/7	22
Personeel in loondienst met een niet-Nederlandse nationaliteit, 31 maart 1998	SBW	tabel	2000/4	58–60
1999: werkgelegenheid groeit opnieuw met 200 duizend	EBB	persbericht	2000/3	7–10
Bevolking en beroepsbevolking van 15–64 jaar	EBB	tabel	1999/11	25–27
Een nieuwe weg voor statistieken over personen: het Sociaal Statistisch Bestand (SSB)	SSB	artikel	1999/9	22–29
Hoe komen baanvinders aan het werk?	SEP	artikel	1999/6	21–23
Buitenlandse werknemers	AR	tabel	1999/3	42–45
Bevolking en beroepsbevolking	EBB	tabel	1998/11	33–36
Gesubsidieerde arbeid in de EBB 1997	EBB	artikel	1998/8	21–26
Ouderschapsverlof	EBB	artikel	1998/5	31–33
Werknemers met een tijdelijk contract van een jaar of langer	EBB	artikel	1997/11	22–23
Kwartala cijfers van de beroepsbevolking	EBB	artikel	1997/11	28–30
Telt het CBS te weinig laag opgeleiden	EBB	artikel	1997/10	18–21
Ziekteverzuim: uitkomsten van de EBB	EBB	artikel	1997/4	25–33

Trefwoord	Bron	Artikel/ tabellen	Uitgave	Pag.
Bestedingen				
Aankopen van huishoudens naar distributiekanaal, 1998	BO	tabel	2000/8	82– 83
Aankopen huishoudens, 1997	BO	tabel	2000/6	39– 40
Bestedingspatronen huishoudens 1998	BO	tabel	2000/6	42
Bestedingen van huishoudens	BO	tabel	2000/6	43– 44
Bestedingen van huishoudens, 1997	BO	tabel	1999/12	53– 55
Bestedingspatronen van huishoudens naar verschillende kenmerken, 1997	BO	tabellen	1999/12	53– 56
Bestedingspatronen van huishoudens naar verschillende kenmerken, 1997	BO	tabellen	1999/12	53– 56
<i>Zie ook: consumptie</i>				
Bevolking				
(Beroeps)bevolking en werkloosheid	EBB	tabellen	2000/12	29– 36
Werkloze alloctonen op weg naar de arbeidsmarkt	SOZ	artikel	2000/10	21– 27
Managers uit de VS en informatici uit India: de nieuwe gastarbeiders	DRV	artikel	2000/11	28– 31
Nieuwe standaarddefinitie voor alloctonen	EBB	artikel	2000/8	45– 48
1999: werkgelegenheid groeit opnieuw met 200 duizend	EBB	persbericht	2000/3	7– 10
Bevolking en beroepsbevolking van 15–64 jaar	EBB	tabel	1999/11	25– 27
Een nieuwe weg voor statistieken over personen: het Sociaal Statistisch Bestand (SSB)	SSB	artikel	1999/9	22– 29
Bevolking en beroepsbevolking	EBB	tabel	1998/11	33– 36
Werknemers met een tijdelijk contract van een jaar of langer	EBB	artikel	1997/11	22– 23
Kwartaalcijfers van de beroepsbevolking	EBB	artikel	1997/11	28– 30
Arbeidsdeelname en plaats in het huishouden: uitkomsten 1981–1995	EBB	artikel	1996/11	29– 45
Bijstand				
VUT, AOW, Anw, AKW, Abw	SOZ	tabellen	2000/12	99–108
Aantal vacatures onverminderd hoog	VAC	persbericht	2000/10	18– 20
ABW	SOZ	tabel	2000/9	45– 46
Personen met een bijstandsuitkering in 1998	SOZ	artikel	2000/8	17– 44
Personen <65 jaar met bijstands-, ioaw-, ioaz-uitkering	SOZ	tabel	2000/6	31
Thuiswonenden, <65 jr. met bijstands-uitkering	SOZ	tabel	2000/6	32
ABW	SOZ	tabel	2000/3	107
Arbeidsmarktpositie en opleidingsniveau van personen met een bijstandsuitkering in 1997	SOC	artikel	1999/12	20– 32
Daling bijstand zet door	SOZ	persbericht	1999/10	16
Bijstandsafhankelijkheid van autoctonen en alloctonen	SOZ	artikel	1999/10	18– 20
Bijstandsuitkeringen 1996	SOZ	tabel	1998/10	29– 33
Langdurig in de bijstand	SSZ	artikel	1998/5	34– 38
<i>Zie ook: inkomen</i>				
<i>sociale zekerheid</i>				
CAO-lonen				
CAO-lonen per uur/maand, contractuele loonkosten	CAO	tabellen	2001/1	28– 29
CAO-lonen per uur/maand, contractuele loonkosten	CAO	tabellen	2000/12	97– 98
Cao-lonen per uur/maand, contractuele loonkosten	CAO	tabellen	2000/11	58– 60
Contractuele loonkosten per uur	CAO	tabel	2000/9	43– 44
Nieuwe afbakening van de cao-sectoren	CAO	tabel	2000/9	44
particuliere bedrijven, gesubsidieerde sector en overheid; uitkomsten over werkgelegenheid en loon 1995–1998	CAO	artikel	2000/8	49– 65
CAO-lonen p.uur/maand	CAO	tabel	2000/8	75– 76
Contractuele loonkosten per uur	CAO	tabel	2000/8	76
CAO-lonen per uur/maand; jaargegevens	CAO	tabel	2000/4	65– 66
Contractuele arbeidsduur volwassen werknemers jaargegevens	CAO	tabel	2000/4	66
CAO-lonen per uur/maand, definitieve gegevens 1999	CAO	tabel	2000/4	67– 68
Contractuele arbeidsduur volwassen werknemers; definitieve gegevens 1999	CAO	tabel	2000/4	68
CAO-lonen per uur/maand, jaargegevens	CAO	tabel	1999/5	95– 96
Contractuele arbeidsduur, jaargegevens	CAO	tabel	1999/5	96
CAO-lonen per uur/maand, definitieve gegevens	CAO	tabel	1999/5	97– 98
Contractuele arbeidsduur, definitieve gegevens	CAO	tabel	1999/5	98
Conjunctuuronderzoek				
<i>Zie: consumentenvertrouwen</i>				
Consumentenprijsindex				
Inflatie in november iets afgevlakt	CPI	persbericht	2001/1	7– 11
Prijsindexcijfers van woninginboedels	CPI	tabel	2001/1	30
Consumentenprijsindexcijfers alle huishoudens, werknemers laag, werknemers hoog	CPI	tabellen	2001/1	31– 32
Inflatie loopt in oktober verder op	CPI	persbericht	2000/12	7– 11
Prijsindexcijfers van woninginboedels	CPI	tabel	2000/12	118

Trefwoord	Bron	Artikel/ tabellen	Uitgave	Pag.
Consumentenprijsindexcijfers alle huishoudens, werknemers laag, werknemers hoog				
Inflatie in september 2,9 procent	CPI	tabel	2000/11	119–120
Prijsindexcijfers van woninginboedels	CPI	persbericht	2000/11	7– 11
Consumentenprijsindexcijfers alle huishoudens, werknemers laag, werknemers hoog	CPI	tabel	2000/11	68
Inflatie in juli naar 2,8 procent	CPI	tabel	2000/11	69– 70
Prijsindexcijfers van woninginboedels	CPI	persbericht	2000/9	9– 13
Consumentenprijsindexcijfers, alle huish., werknemersgezinnen met laag inkomen, werknemersgezinnen met hoog inkomen	CPI	tabel	2000/9	50
Consumentenprijsindexcijfers, alle huish., werknemersgezinnen met laag/hoog inkomen	CPI	tabel	2000/9	51– 52
Prijsindexcijfers van woninginboedels	CPI	tabel	2000/8	85– 86
	CPI	tabel	2000/8	84
Consumentenvertrouwen				
Houdingen en verwachtingen van consumenten, december 2000	CCO	tabel	2001/1	33– 34
Consumentenvertrouwen getemperd	CCO	persbericht	2000/12	15– 16
Houdingen en verwachtingen van consumenten, november 2000	CCO	tabel	2000/12	121–122
Consumentenvertrouwen blijft hoog	CCO	persbericht	2000/11	16– 17
Houdingen en verwachtingen van consumenten, oktober 2000	CCO	tabel	2000/11	71– 72
Consumentenvertrouwen nog altijd groot	CCO	persbericht	2000/9	7– 8
Consumentenvertrouwen opnieuw groot	CCO	persbericht	2000/9	23– 24
Houdingen en verwachtingen van consumenten, augustus 2000	CCO	tabel	2000/9	53– 54
Houdingen en verwachtingen van consumenten, juli 2000	CCO	tabel	2000/8	87– 88
Consumptie				
Bezit van duurzame consumptiegoederen	SEP	tabel	2000/1	37– 41
<i>Zie ook: bestedingen</i>				
Economische activiteit				
Alloctonen op de arbeidsmarkt	EBB	artikel	2000/12	21– 24
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2000/4	AR	artikel	2000/12	19– 20
Hoe komen baanvinders aan het werk?	SEP	artikel	1999/6	21– 23
Etniciteit				
Arbeidsongeschiktheid autoctonen en alloctonen	SOZ	persbericht	2000/12	17– 18
Alloctonen op de arbeidsmarkt	EBB	artikel	2000/12	21– 24
Werkloze alloctonen op weg naar de arbeidsmarkt	SOZ	artikel	2000/10	21– 27
Managers uit de VS en informatici uit India: de nieuwe gastarbeiders	DRV	artikel	2000/11	28– 31
Nieuwe standaarddefinitie voor alloctonen	EBB	artikel	2000/8	45– 48
Personeel in loondienst met een niet-Nederlandse nationaliteit, 31 maart 1998	SBW	tabel	2000/4	58– 60
Besteedbaar inkomen alloctone en autoctone huishoudens	IPO	tabel	1999/11	44– 48
Inkomen van alloctonen	RIO	artikel	1999/8	22– 27
Besteedbaar inkomen van autoctone en alloctone bevolking 1996	RIO	tabel	1999/8	55– 59
Buitenlandse werknemers	AR	tabel	1999/3	42– 45
Flexibele arbeid				
Arbeidsdeelname en plaats in het huishouden: uitkomsten 1981–1995	EBB	artikel	1996/11	29– 45
<i>Zie ook: dienstverband</i>				
Gepremieerde en gesubsidieerde sector				
CAO-lonen per uur/maand, contractuele loonkosten	CAO	tabellen	2001/1	28– 29
CAO-lonen per uur/maand, contractuele loonkosten	CAO	tabellen	2000/12	97– 98
CAO-lonen per uur/maand, contractuele loonkosten	CAO	tabellen	2000/11	58– 60
CAO-lonen per uur/maand	CAO	tabel	2000/9	43– 44
Contractuele loonkosten per uur	CAO	tabel	2000/9	44
Nieuwe afbakening van de cao-sectoren				
particuliere bedrijven, gesubsidieerde sector en overheid; uitkomsten over werkgelegenheid en loon 1995–1998	CAO	artikel	2000/8	49– 65
CAO-lonen p.uur/maand	CAO	tabel	2000/8	75– 76
Contractuele loonkosten per uur	CAO	tabel	2000/8	76
Lonen stijgen met 3,2 procent	CAO	persbericht	1998/11	14
Geregistreerde werkloosheid				
Werkloosheid daalt niet meer	GW	persbericht	2001/1	12– 14
Geregistreerde werklozen, 3-mnd. gemiddelde	GW	tabel	2001/1	25
Dalingstempo werkloosheid neemt af	GW	persbericht	2000/12	12– 14
Tendens werkloosheid dalend	GW	persbericht	2000/11	12– 15
Geregistreerde werklozen naar geslacht, leeftijd en duur van inschrijving, 3-mnd gem	GW	tabel	2000/11	39
Bij een arbeidsbureau ingeschreven van 16–64 jaar naar arbeidspositie vlg EBB	EBB	tabel	2000/11	40
Geregistreerde werklozen naar geslacht, leeftijd, duur, 3-maandsgemiddelde maart '99-juni 2000	GW	tabel	2000/9	35

Trefwoord	Bron	Artikel/ tabellen	Uitgave	Pag.
Geregistreerde werkloosheid gedaald	GW	persbericht	2000/8	14– 16
Geregistreerde werklozen naar geslacht, leeftijd, duur, 3-maandsgemiddelde febr. 99-mei 2000	GW	tabel	2000/8	71
Bij een arbeidsbureau ingeschrevenen van 16–64 jaar volgens de Enquête beroeps-bevolking	EBB	tabel	2000/8	72
<i>Zie ook: werkloosheid</i>				
Grensarbeid				
Grensarbeidersverkeer	SGA	tabel	2000/2	26– 33
Grensarbeidersverkeer tussen Nederland, België en Duitsland, 31 maart 1998	SGA	tabellen	1998/12	91– 98
Huisvesting				
<i>Zie: woningbehoefte</i>				
Industrie				
<i>Zie: economische activiteit</i>				
Inflatie				
<i>Zie: consumentenprijsindex</i>				
Inkomens				
Regionale inkomensverdeling van huishoudens, 1998	IPO	tabellen	2000/12	110–117
Statische koopkrachtmeting	IPO	tabel	2000/8	79
Gecumuleerde statische koopkracht-ontwikkeling	IPO	tabel	2000/8	80
Inkomens rond minimum en modaal, 1998	IPO	tabel	2000/7	36– 41
Lage inkomens, 1998	IPO	tabel	2000/7	43– 48
Inkomen van AOW'ers, 1998	IPO	tabel	2000/4	74– 77
Particuliere huishoudens naar hoogte inkomen, 1998	IPO	tabel	2000/4	77
Inkomen particuliere huishoudens, 1990–1998	IPO	tabel	2000/4	79
Inkomen een- en tweeverdieners en overige huishoudens, 1998	IPO	tabel	2000/4	80
Inkomen een- en tweeverdieners, 1998	IPO	tabel	2000/4	81– 82
Inkomensverdeling	IPO	tabel	2000/2	43– 53
Dynamische koopkrachtontwikkeling	IPO	tabel	2000/2	56– 61
Koopkracht sterk gestegen	IPO	persbericht	2000/1	7– 8
Regionale inkomensverdeling 1997	IPO	tabel	1999/12	57– 65
Besteedbaar inkomen allochtone en autochtone huishoudens	IPO	tabel	1999/11	44– 48
Aandeel langdurige minima gelijk gebleven	IPO	persbericht	1999/9	7– 9
Een nieuwe weg voor statistieken over personen: het Sociaal Statistisch Bestand (SSB)	SSB	artikel	1999/9	22– 29
Inkomen van allochtonen	RIO	artikel	1999/8	22– 27
Statische koopkrachtmutatie	IPO	tabel	1999/8	52
Gecumuleerde statische koopkracht-ontwikkeling	IPO	tabel	1999/8	53
Besteedbaar inkomen van autochtone en allochtone bevolking 1996	RIO	tabel	1999/8	55– 59
Vermogensverdeling 1997	IPO	artikel	1999/6	24– 27
Particuliere inkomens	IPO	tabel	1999/6	52– 56
Inkomens rond minimum en modaal, 1997	IPO	tabel	1999/6	59– 63
Vermogen van huishoudens	IPO	tabel	1999/6	65– 71
Inkomensverdeling 1977–1997	IPO	artikel	1999/5	21– 27
Inkomen van personen	IPO	tabel	1999/5	108–112
Inkomen van huishoudens	IPO	tabel	1999/5	113–119
Inkomen van AOW-ers 1997	IPO	artikel	1999/4	19– 23
Inkomen van een- en tweeverdieners, 1997	IPO	artikel	1999/4	24– 28
Inkomen van met AOW-ers 1997	IPO	tabel	1999/4	42– 46
Inkomen van een- en tweeverdieners, 1997	IPO	tabel	1999/4	49– 53
Inkomensverdeling 1997	IPO	artikel	1999/3	23– 27
Een halve eeuw regionale inkomens-ontwikkeling	RIO	artikel	1999/3	28– 30
Dynamische koopkrachtontwikkeling 1992–1997	RIO	artikel	1999/3	31– 34
Inkomen en inkomensverdeling	IPO	tabel	1999/3	50– 60
Dynamische koopkrachtontwikkeling	IPO	tabel	1999/3	62– 67
Personen met inkomen naar geslacht, 1996	RIO	tabel	1999/1	38– 47
Lage inkomens 1996*	IPO	artikel	1998/5	39– 43
	IPO	tabellen	1998/5	82– 87
Dynamiek in de mix van pensioen-zuilen: een analyse van de inkomens-ontwikkeling voor en na pensionering	IPO	artikel	1997/3	24– 31
<i>Zie ook: koopkracht vermogen</i>				
Internationaal				
Trends in de beroepsbevolking van de Europese Unie, 1985–2050	Eurostat	artikel	2001/01	15– 19
Geharmoniseerde consumentenprijsindex werkzoekenden zonder baan	Eurostat	tabel	2001/1	35
Werkzoekenden zonder baan	Eurostat	tabel	2001/1	36
Geharmoniseerde consumentenprijsindex werkzoekenden zonder baan	Eurostat	tabel	2000/12	123
Werkzoekenden zonder baan	Eurostat	tabel	2000/12	124

Trefwoord	Bron	Artikel/ tabellen	Uitgave	Pag.
Geharmoniseerde consumentenprijsindex werkzoekenden zonder baan	Eurostat	tabel	2000/11	73– 74
Geharmoniseerde consumentenprijsindex 1998–2000 juni	Eurostat	tabel	2000/9	55
Werkzoekenden zonder baan, 1996–2000 juni	Eurostat	tabel	2000/9	56
Geharmoniseerde consumentenprijsindex 1998–2000 mei	Eurostat	tabel	2000/8	89
Werkzoekenden zonder baan, 1996–2000 mei	Eurostat	tabel	2000/8	90
Koopkracht				
Statische koopkrachtmeting	IPO	tabel	2000/8	79
Gecumuleerde statische koopkracht-ontwikkeling	IPO	tabel	2000/8	80
Dynamische koopkrachtontwikkeling	IPO	tabel	2000/2	56– 61
Statische koopkrachtmutatie	IPO	tabel	1999/8	52
Gecumuleerde statische koopkracht-ontwikkeling	IPO	tabel	1999/8	53
Dynamische koopkrachtontwikkeling 1992–1997	RIO	artikel	1999/3	31– 34
Welvaartsdynamiek 1991–1996*	IPO	artikel	1998/2	33– 36
<i>Zie ook: inkomen vermogen</i>				
Loonkosten				
<i>Zie: arbeidskosten</i>				
Meewerkende gezinsleden				
<i>Zie: positie in de werkring</i>				
Minimum(loon)				
Banen, uur-, maand- en jaarlonen werknemers, werknemers met loon rond min. loon, 1998 nader voorlopig en 1999 voorlopig	EWL	tabellen	2000/12	41– 94
Inkomens rond minimum en modaal, 1998	IPO	tabel	2000/7	43– 48
Aandeel langdurige minima gelijk gebleven	IPO	persbericht	1999/9	7– 9
Werknemers die het minimumloon verdienen 1969–1997	EWL	artikel	1999/2	18– 36
Onderwijs(niveau)				
Aantal vacatures onverminderd hoog	VAC	persbericht	2000/10	18– 20
Arbeidsmarktpositie en opleidingsniveau van personen met een bijstandsuitkering in 1997	SOC	artikel	1999/12	20– 32
Standaard onderwijsinstelling (SOI) 1998 en ISCED 1997	SOI	persbericht	1999/10	17
Standaard onderwijsindeling	SOI	artikel	1998/12	22
<i>Zie ook: economische activiteit schoolverlaters</i>				
Ontslag				
Ontslagaanvragen	SOZ	tabel	2000/7	27– 28
Ontslagaanvragen	SOZ	tabel	1999/8	42
Organisatiegraad				
<i>Zie: vakverenigingen</i>				
Overheid				
CAO-lonen per uur/maand, contractuele loonkosten	CAO	tabellen	2001/1	28– 29
CAO-lonen per uur/maand, contractuele loonkosten	CAO	tabellen	2000/12	97– 98
CAO-lonen per uur/maand, contractuele loonkosten	CAO	tabellen	2000/11	58– 60
CAO-lonen per uur/maand	CAO	tabel	2000/9	43– 44
Contractuele loonkosten per uur	CAO	tabel	2000/9	44
Nieuwe afbakening van de cao-sectoren				
particuliere bedrijven, gesubsidieerde sector en overheid; uitkomsten over werk-gelegenheid en loon 1995–1998	CAO	artikel	2000/8	49– 65
CAO-lonen per uur/maand	CAO	tabel	2000/8	75– 76
Contractuele loonkosten per uur	CAO	tabel	2000/8	76
CAO-lonen per uur/maand; jaargegevens	CAO	tabel	2000/4	65– 66
Contractuele arbeidsduur volwassen werknemers jaargegevens	CAO	tabel	2000/4	66
CAO-lonen per uur/maand, definitieve gegevens 1999	CAO	tabel	2000/4	67– 68
Contractuele arbeidsduur volwassen werknemers; definitieve gegevens 1999	CAO	tabel	2000/4	68
Vacatures bij particulier bedrijf en overheid	VAC	tabel	1999/11	34– 37
Pendel				
<i>Zie: woon-werkverkeer</i>				
Pensioen				
VUT, AOW, Anw, AKW, Abw	SOZ	tabellen	2000/12	99–108
AOW, Anw, AKW	SOZ	tabellen	2000/11	63– 64
AOW, Anw, AKW	SOZ	tabel	2000/7	32– 33
AOW, Anw, AKW	SOZ	tabel	2000/2	39– 41
AOW, aantal personen en uitgekeerde bedragen	SOZ	tabel	1999/10	35
Mensen met AOW-uitkering en bedragen	SOZ	tabel	1999/7	29

Trefwoord	Bron	Artikel/ tabellen	Uitgave	Pag.
Mensen met sociale zekerheidsuitkering	SOZ	tabel	1999/4	38
Dynamiek in de mix van pensioenzuilen: een analyse van de inkomensontwikkeling voor en na pensionering		artikel	1997/3	24– 31
<i>Zie ook: inkomens sociale zekerheid</i>				
Prijzen <i>Zie: consumentenprijsindex</i>				
Regelingslonen <i>Zie ook: CAO-lonen</i>				
Regionaal				
Arbeidsmarkt: verschil tussen Utrecht en Noorden van het land blijft groot	EBB	persbericht	2000/7	15– 16
Regionale inkomensverdeling 1997	IPO	tabel	1999/12	57– 65
Een halve eeuw regionale inkomens- ontwikkeling	RIO	artikel	1999/3	28– 30
Mensen met een VWV-uitkering	SOZ	tabel	1999/4	38– 39
Schoolverlaters AOW, Anw, AKW	SOZ	tabel	2000/2	39– 41
Sociale zekerheid				
Arbeidsongeschiktheid autochtonen en allochtonen	SOZ	persbericht	2000/12	17– 18
VUT, AOW, Anw, AKW, Abw	SOZ	tabellen	2000/12	99–108
Aantal vacatures onverminderd hoog	VAC	persbericht	2000/10	18– 20
AOW, Anw, AKW	SOZ	tabellen	2000/11	63– 64
ABW	SOZ	tabel	2000/9	45– 46
Personen met een bijstandsuitkering in 1998	SOZ	artikel	2000/8	17– 44
AOW, Anw, Akw	SOZ	tabel	2000/7	32– 33
Personen <65 jaar met bijstands-, ioaw-, ioaz-uitkering	SOZ	tabel	2000/6	31
Thuiswonenden, <65 jr. met bijstands- uitkering	SOZ	tabel	2000/6	32
Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen	SOZ	tabel	2000/6	34
WAO uitkeringen	SOZ	tabel	2000/6	35
WAZ uitkeringen	SOZ	tabel	2000/6	36
Wajong	SOZ	tabel	2000/6	37
Abw	SOZ	tabel	2000/3	107
AOW, Anw, AKW	SOZ	tabel	2000/2	39– 41
Arbeidsmarktpositie en opleidingsniveau van personen met een bijstandsuitkering in 1997	SOZ	artikel	1999/12	20– 32
Daling bijstand zet door	SOZ	persbericht	1999/10	16
Bijstandsafhankelijkheid van autochtonen en allochtonen	SOZ	artikel	1999/10	18– 20
AOW, aantal personen en uitgekeerde bedragen	SOZ	tabel	1999/10	35
Anw, aantal personen en uitgekeerde bedragen	SOZ	tabel	1999/10	35
AKW, ouders en (kinderbijslag) kinderen	SOZ	tabel	1999/10	36
Een nieuwe weg voor statistieken over personen: het Sociaal Statistisch Bestand (SSB)	SSB	artikel	1999/9	22– 29
Mensen met een VUT-uitkering 1998	VUT	tabel	1999/8	48– 49
Mensen met AOW-uitkering en bedragen	SOZ	tabel	1999/7	29
Mensen met Anw-uitkering en bedragen	SOZ	tabel	1999/7	29
AKW-uitkeringen	SOZ	tabel	1999/7	29
Abw-uitkeringen	SOZ	tabel	1999/6	45– 48
Mensen met een sociale zekerheids- uitkering	SSZ	tabel	1999/4	38
Mensen met een VWV-uitkering	SOZ	tabel	1999/4	38– 39
Langdurig in de bijstand	SSZ	artikel	1998/5	34– 38
Vergelijkingsonderzoek arbeids- ongeschiktheidsuitkeringen, 1995	EBB	artikel	1998/1	25– 42
Gesubsidieerde arbeid 1990–1995	SSZ	artikel	1997/8	23– 31
Werken via de banenpoolregeling of de Jeugdwerggarantiewet	EBB	artikel	1997/12	19– 24
<i>Zie ook: arbeidsongeschiktheid bijstand pensioen werkloosheid</i>				
Stakingen <i>Zie: werkstakingen</i>				
Standaard bedrijfsindeling <i>Zie: economische activiteit</i>				
Uitgaven <i>Zie: bestedingen</i>				
Uitkeringen <i>Zie: sociale zekerheid</i>				
Vacatures				
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2000/4	AR	artikel	2000/12	19– 20
Vacatures particuliere bedrijven	VAC	tabellen	2000/11	52– 54
Vacatures overheid en onderwijs	VAC	tabellen	2000/11	55
Ruim helft vacatures moeilijk vervulbaar	VAC	persbericht	2000/9	14– 15
Recordaantal vacatures	VAC	persbericht	2000/9	20– 22
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2000/3	AR	artikel	2000/9	25– 26

Trefwoord	Bron	Artikel/ tabellen	Uitgave	Pag.
Vacatures bij particuliere bedrijven, ontstane en vervulde, historische reeks	VAC	tabel	2000/9	36– 39
Vacatures bij de overheid en het onderwijs	VAC	tabel	2000/9	40
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt	AR	artikel	2000/6	19– 20
Aantal vacatures onveranderd hoog	VAC	persbericht	2000/5	12– 14
Vacatures particuliere bedrijven, 1999	VAC	tabel	2000/5	30– 32
Vacatures overheid en onderwijs, 1999	VAC	tabel	2000/5	33
Aantal vacatures nog steeds hoog	VAC	persbericht	2000/3	11– 13
Vacatures per 30/9, structuur	VAC	tabel	1998/5	54
Groei aantal vacatures zwakt af	VAC	artikel	1997/2	22– 24
Vakverenigingen				
Ledentallen vakver. FNV, CNV, MHP	VB	tabel	2000/7	29– 30
Ledentallen vakver, FNV, CNV en MHP	VB	tabel	2000/5	39– 40
Ledentallen FNV, CNV en VMHP	SVB	tabel	2000/1	29– 30
Ledentallen van vakverenigingen	VB	tabel	1999/12	43– 52
Ledentallen van vakverenigingen	VB	tabel	1999/11	41– 42
Ledentallen van vakverenigingen	VB	tabel	1999/8	49– 44
Ledentallen van vakverenigingen	VB	tabel	1999/5	93– 100
Ledentallen van vakverenigingen aangesloten bij div. vakverenigingen	VB	tabel	1999/2	46– 47
Verbruik				
<i>Zie: bestedingen</i>				
Verdiende lonen				
Banen, uur-, maand- en jaarlonen werknemers, werknemers met loon rond min. loon, 1998 nader voorlopig en 1999 voorlopig	EWL	tabellen	2000/12	41– 94
Uurloon werknemers naar geslacht, december 1998	EWL	tabel	2000/4	29
Loon naar opleidingsniveau en beroep: het Loonstructuuronderzoek 1997	EWL	artikel	2000/4	19– 49
Banen van werknemers 31/12/97 en 31/12/98	EWL	tabel	2000/3	32– 40
Een nieuwe weg voor statistieken over personen: het Sociaal Statistisch Bestand (SSB)	SSB	artikel	1999/9	22– 29
Hoe komen baanvinders aan het werk? Uitkomsten over banen van werknemers bij bedrijven en instellingen, lonen en arbeidsduur	SEP	artikel	1999/6	21– 23
Banen, lonen, arbeidsduur, 1995 en 1996	EWL	tabel	1999/5	42– 91
Banen, lonen, arbeidsduur, 1995 en 1996	EWL	tabel	1998/12	30– 81
Elektronische dataverzameling van arbeid- en loongegevens	EWL	artikel	1998/11	25– 28
Vermogen				
Vermogensverdeling 1997	IPO	artikel	1999/6	24– 27
Miljonairs per gemeente	IPO	artikel	1998/6	19– 20
Vermogensverdeling 200 000 gld en meer	IPO	tabel	1998/6	48– 57
Vermogensverdeling 1996*	IPO/SEP	artikel	1998/5	27– 30
	IPO/SEP	tabellen	1998/5	74– 81
Welvaart				
<i>Zie: inkomsten vermogen koopkracht</i>				
Werkgelegenheid				
Trends in de beroepsbevolking van de Europese Unie, 1985–2050	Eurostat	artikel	2001/01	15– 19
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2000/4	AR	artikel	2000/12	19– 20
Alloctonen op de arbeidsmarkt	EBB	artikel	2000/12	21– 24
(Beroeps)bevolking en werkloosheid	EBB	tabellen	2000/12	29– 36
Banen, uur-, maand- en jaarlonen werknemers, werknemers met loon rond min. loon, 1998 nader voorlopig en 1999 voorlopig	EWL	tabellen	2000/12	41– 94
Banen werknemers	EWL	tabellen	2000/11	43– 51
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2000/3	AR	artikel	2000/9	25– 26
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt	AR	artikel	2000/6	19– 20
Banen van werknemers naar regeling van de werktijden en overwerk, 31 december 1997	EWL	tabel	2000/5	27
Banen van werknemers: het aandeel van diverse groepen werknemers, 31 december 1997	EWL	tabel	2000/5	28
Personeel in loondienst met een niet-Nederlandse nationaliteit, 31 maart 1998	SBW	tabel	2000/4	58– 60
1999: werkgelegenheid groeit opnieuw met 200 duizend	EBB	persbericht	2000/3	7– 10
Banen van werknemers 31/12/97 en 31/12/98	EWL	tabel	2000/3	32– 40
Arbeidsmarktpositie en opleidingsniveau van personen met een bijstandsuitkering in 1997	SOC	artikel	1999/12	20– 32
Hoe komen baanvinders aan het werk?	SEP	artikel	1999/6	21– 23
Elektronische dataverzameling van arbeid- en loongegevens	EWL	artikel	1998/11	25– 28
Arbeidsmarkt in noorden ongunstig, in Utrecht gunstig	EBB	artikel	1997/3	16– 17
In 1996 ruim honderdduizend mensen meer aan het werk	EBB	artikel	1997/2	17– 19
<i>Zie ook: arbeidsjaren arbeidsvolumina banen</i>				

Trefwoord	Bron	Artikel/ tabellen	Uitgave	Pag.
Werkloosheid				
Werkloosheid daalt niet meer	GW	persbericht	2001/1	12–14
Geregistreerde werklozen, 3-mnd. gemiddelde	GW	tabel	2001/1	25
Dalingstempo werkloosheid neemt af	GW	persbericht	2000/12	12–14
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2000/4 (Beroeps)bevolking en werkloosheid	AR	artikel	2000/12	19–20
Tendens werkloosheid dalend	EBB	tabellen	2000/12	29–36
Jeugdwerkloosheid gehalveerd	GW	persbericht	2000/11	12–15
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2000/3	GW	persbericht	2000/9	25–26
Geregistreerde werklozen naar geslacht, leeftijd, duur, 3-maandsgemiddelde maart '99–juni 2000	AR	artikel	2000/9	28–29
Arbeidsmarkt: verschil tussen Utrecht en Noorden van het land blijft groot	GW	tabel	2000/9	35
Bij een arbeidsbureau ingeschrevenen van 16–64 jr. Naar arbeidspositie volgens de Enquête beroepsbevolking	EBB	persbericht	2000/7	15–16
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt	EBB	tabel	2000/7	22
Hoe komen baanvinders aan het werk?	AR	artikel	2000/6	19–20
Mensen met een WW-uitkering	SEP	artikel	1999/6	21–23
Geregistreerde werkloosheid en werkloosheidsuitkeringen 1993–1995: een onderzoek naar het verschil in ontwikkeling	SOZ	tabel	1999/4	38–39
<i>Zie ook: geregistreerde werkloosheid inkomen sociale zekerheid</i>	GW	artikel	1997/10	22–27
Werkloze beroepsbevolking				
<i>Zie: beroepsbevolking</i>				
Werknemers				
Banen, uur-, maand- en jaarlonen werknemers, werknemers met loon rond min. loon, 1998 nader voorlopig en 1999 voorlopig	EWL	tabellen	2000/12	41–94
Banen werknemers	EWL	tabellen	2000/11	43–51
Personeel in loondienst met een niet-Nederlandse nationaliteit, 31 maart 1998	SBW	tabel	2000/4	58–60

Trefwoord	Bron	Artikel/ tabellen	Uitgave	Pag.
Een nieuwe weg voor statistieken over personen: het Sociaal Statistisch Bestand (SSB)	SSB	artikel	1999/9	22– 29
Hoe komen baanvinders aan het werk?	SEP	artikel	1999/6	21– 23
Buitenlandse werknemers	AR	tabel	1999/3	42– 45
Werknemersgegevens uit de verzekerden-administratie: een eerste analyse	JWL	artikel	1997/11	24– 27
<i>Zie ook: banen</i>				
Werkstakingen				
Werkstakingen	WS	tabel	2000/4	70– 71
Werkstakingen	WS	tabel	1999/5	101–103
Werkzame beroepsbevolking				
(Beroeps)bevolking en werkloosheid 1999: werkgelegenheid groeit opnieuw	EBB	tabellen	2000/12	29– 36
met 200 duizend	EBB	persbericht	2000/3	7– 10
Bevolking en beroepsbevolking van 15–64 jaar	EBB	tabel	1999/11	25– 27
Een nieuwe weg voor statistieken over personen: het Sociaal Statistisch Bestand (SSB)	SSB	artikel	1999/9	22– 29
Hoe komen baanvinders aan het werk?	SEP	artikel	1999/6	21– 23
<i>Zie ook: beroepsbevolking</i>				
Werkzame personen				
<i>Zie: beroepsbevolking werkgelegenheid</i>				
Zelfstandigen				
<i>Zie: inkomen positie in de werkkring</i>				
Ziekteverzuim				
Ziekteverzuim excl./incl zwangerschap enz.	SOZ	tabellen	2000/11	66– 67
Ziekteverzuim incl./excl. zwangerschaps-verlof (exclusief overheid)	ZVZ	tabel	2000/9	48– 49
Ziekteverzuim verder toegenomen	ZVZ	persbericht	2000/6	7– 8
Kerncijfers ziekteverzuim overheid 1997	ZVZ	artikel	1999/10	21– 24
Stijging ziekteverzuim	ZVZ	persbericht	1999/5	17

Bericht van de uitgever

Dit nummer is de eerste editie van de nieuwe jaargang. Met ingang van deze jaargang zijn de prijzen van de periodieken gewijzigd. Sommige prijzen zijn verlaagd, andere prijzen zijn omhoog gegaan. Het CBS mag als overheidsinstelling geen winst maken en doet dat ook niet. Wel heeft het CBS als stelregel dat de reproductiekosten terugverdiend moeten worden. Bij sommige periodieken is al geruime tijd geen prijsverhoging geweest, terwijl de reproductiekosten, onder ander door een stijgende papierprijs, wel gestegen zijn. Ook de prijs van de Sociaal-economische maandstatistiek is verhoogd.

Internet speelt een steeds grotere rol in de verspreiding van de statistische informatie van het CBS. Alle statistische gegevens van het CBS zullen in onze database StatLine worden opgenomen. Op dit moment is StatLine reeds goed gevuld, maar er wordt

hard aan gewerkt om alle statistieken in StatLine op te nemen. StatLine is te raadplegen op het internet (www.cbs.nl) en ook op cd-rom verkrijgbaar. Voor 2001 kost een abonnement op de cd-rom (tien edities) f 176,30 (80 euro); een los exemplaar kost f 22,00 (10 euro). De cd-rom van StatLine is één van de periodieken die aanmerkelijk in prijs is verlaagd.

StatLine bevat veel cijfers, maar geen analyses. Analyses en achtergrondartikelen zijn opgenomen in de papieren publicaties.

Voor eventuele vragen kunt u contact opnemen met de infoservice van het CBS, telefoon (045) 570 70 70, e-mail infoservice@cbs.nl.

Drs. R.L. Vellekoop
(uitgever)

Enkele afzonderlijke publicaties

Arbeid

Enquête beroepsbevolking 1999	f	29,00	(€ 13,16)
Arbeidsrekeningen 1996–1997	f	50,00	(€ 22,69)
Nationale rekeningen 1998 (waarin arbeidsrekeningen)	f	85,00	(€ 38,57)
Arbeidsrekeningen, kern van het statistisch systeem over arbeid	f	70,00	(€ 31,76)
Tijdreeksen arbeidsrekeningen 1969–1993:			
– 25 jaar banen en arbeidsduur van werknemers	f	45,00	(€ 20,42)
– Ramingen van het opleidingsniveau, een tussenbestand	f	35,00	(€ 15,88)
Regionale gegevens over arbeid, onderwijs en sociale zekerheid 1998	f	34,50	(€ 15,66)
Databank RARBON (arbeid, onderwijs en sociale zekerheid) opgenomen in Statline (CBS databank)			
los	f	22,00	(€ 10,00)
abonnement			
10 updates p.j.	f	176,30	(€ 80,00)
Werken en leren 2000–2001 ¹⁾	f	45,00	(€ 20,42)
Arbeid en lonen van werknemers 1994	f	59,50	(€ 27,00)
Beroepsbevolking en werkloosheid per gemeente 1996/1998	f	25,00	(€ 11,34)
Sociaal-economische Dynamiek 2000	f	29,50	(€ 13,39)

Inkomen en vermogen

Jaarboek welvaartsverdeling 2000	f	34,50	(€ 15,66)
Regionale inkomensverdeling 1996, kerncijfers	f	38,50	(€ 17,47)
Regionale vermogensverdeling 1996, cd-rom	f	130,00	(€ 58,99)

Onderwijs en sociale zekerheid

Onderwijsrekeningen 1998/'99	f	25,00	(€ 11,34)
Jaarboek onderwijs 2000 ¹⁾			
los	f	56,00	(€ 25,41)
abonnement	f	51,00	(€ 23,14)
Bedrijfsopleidingen 1993	f	45,00	(€ 20,42)
Nascholing in de onderwijssector 1994/'95	f	20,00	(€ 9,08)
Standaard onderwijsindeling, editie 2000/'01, Cd-rom	f	50,00	(€ 22,69)

Consumptie en sparen

Woningbehoeftenonderzoek 1998, kernpublicatie	f	35,00	(€ 15,88)
Budgetonderzoek:			
– Gebruikershandboek 1996	f	39,50	(€ 17,92)
– Kerncijfers 1998	f	22,50	(€ 10,21)
Sparen en lenen 2000	f	45,00	(€ 20,42)

De publicaties van het CBS kunnen besteld worden bij de bestelservice van het CBS te Heerlen, tel. (045) 570 70 70, fax (045) 570 62 68 of e-mail verkoop@cbs.nl, of via de boekhandel.

Alle publicaties zijn ter inzage of kunnen in bruikleen worden verkregen bij de bibliotheek van ons Bureau in beide vestigingen. Tevens is in beide vestigingen een 'boekwinkel' waar alle publicaties tegen contante betaling kunnen worden gekocht.

¹⁾ Te bestellen bij Samsom Klantenservice tel. (0172) 46 66 66, fax (0172) 46 67 69.